

kemira

Tilinpäätös- tiedote 2018

HYVÄ LIIKEVAIHDON KASVU JA VAKAA TULOS VUONNA 2018

Viimeinen neljännes

- Liikevaihto kasvoi 4 % 661,8 miljoonaan euroon (636,5) myyntihintojen korotusten jatkuessa kaikissa tuoteryhmissä globaalisti. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 3 % korkeampien myyntihintojen ansiosta.
- Operatiivinen käyttökate nousi 5 % ja oli 84,5 miljoonaa euroa (80,7) pääasiassa myyntihintojen kasvun kumotessa edelleen kasvavien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. Operatiivinen käyttökateprosentti nousi 12,8 %:iin (12,7 %). Käyttökate kasvoi 4 % ja oli 81,3 miljoonaa euroa (78,4). Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.
- Osakekohtainen tulos nousi 5 % 0,17 euroon (0,16) korkeamman operatiivisen käyttökateen ansiosta.

Vuosi 2018

- Liikevaihto nousi 4 % 2 592,8 miljoonaan euroon (2 486,0) pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 7 % kaikkien liiketoimintojen kasvun ansiosta.
- Operatiivinen käyttökate nousi 4 % ja oli 323,1 miljoonaa euroa (311,3), kun myyntihintojen kasvu enemmän kuin kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. Operatiivinen käyttökateprosentti oli 12,5 % (12,5 %). Käyttökate kasvoi 11 % ja oli 314,8 miljoonaa euroa (282,4). Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.
- Osakekohtainen tulos nousi 13 % 0,58 euroon (0,52) pääasiassa korkeamman operatiivisen käyttökateen ja alhaisempien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien seurauksena.

Osinkoehdotus vuodelle 2018

Hallitus ehdottaa vuoden 2019 yhtiökokoukselle 0,53 euron osinkoa (0,53) osakkeelta eli yhteensä 81 miljoonaa euroa (81).

Vuoden 2019 näkymät

Kemira odottaa operatiivisen käyttökateen (2018: 323,1 miljoonaa euroa) kasvavan edellisvuoden tasosta vertailukelpoisesti IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönoton vaikutus pois lukien.

Kemiran toimitusjohtaja Jari Rosendal:

”Liikevaihdon ja tuloksen kasvu jatkui vuoden viimeisellä neljänneksellä. Olemme oikealla tiellä, mistä osoituksena 3 %:n orgaaninen kasvu ja operatiivisen käyttökateen 5 %:n kasvu.

Vuonna 2018 liikevaihdon kasvu jatkui korkeampien myyntihintojen ansiosta. Kasvua tukivat suotuisat markkinatrendit kaikilla liiketoiminta-alueilla. Konsernin orgaaninen kasvu oli 7 % vuonna 2018.

Asiakastytyväisyys ja työntekijöiden sitoutuminen ovat parantuneet, ja toimintoihin on tehty järjestelmällisesti parannuksia markkinoiden muutoksiin sopeutumiseksi. Operatiivinen käyttökateprosentti oli edellisvuoden tasolla 12,5 %:ssa vuoden toisen vuosipuoliskon ollessa selvästi ensimmäistä parempi.

Pulp & Paper -segmentissä orgaaninen kasvu oli 6 % vuonna 2018, mikä johtui pääosin korkeammista myyntihinnoista. Liiketoimintaamme tukevat positiiviset markkinatrendit – kuten verkkokauppa ja kasvava keskiluokka APAC-alueella – jotka lisäävät erilaisten pakkaus- ja paperimateriaalien tarvetta. Kuitenkin Pulp & Paperin operatiivinen käyttökatemarginaali laski vuonna 2018. Erityisesti paperikemikaaleissa, kuten prosessikemikaaleissa ja funktionaalisisissa kemikaaleissa, olemme toistaiseksi onnistuneet vain osittain siirtämään raaka-ainehintojen korotuksia myyntihintoihin.

Industry & Water -segmentin orgaaninen kasvu oli vahvaa, 9 % vuonna 2018. Pohjois-Amerikan öljy- ja kaasuliiketoiminnassa meidän kemikaalien myynti kasvoi yli 40 %, mikä oli yksi tärkeimmistä seikoista, jotka nostivat segmentin kannattavuuden 11,3 %:sta 12,3 %:iin. Arvioimme öljy- ja kaasuliiketoiminnan liikevaihdon kasvun normalisoituvan vuonna 2019, sillä markkinoiden kasvu hidastuu ja kapasiteetin käyttöasteet ovat korkealla tasolla. Uskomme, että polymeerien kysyntä tulee pitkällä aikavälillä kasvamaan Pohjois-Amerikassa ja olemme päättäneet laajentaa polymeerikapasiteettiamme Yhdysvalloissa 60 miljoonan euron investoinnilla. Pitkällä aikavälillä myös vedenkäsittelyn markkinatrendit näyttävät positiivisilta, sillä EU on tällä hetkellä tarkistamassa useita vedenkäsittelydirektiivejä. Odotamme, että lainsäädäntöä tiukennetaan, mikä nostaa vedenkäsittelykemikaalien kysyntää.

Haluan kiittää kaikkia asiakkaita, työntekijöitä, toimittajia, osakkeenomistajia ja muita sidosryhmiä vuodesta 2018. Huolimatta globaalin talouden epävarmuudesta katsomme vuoteen 2019 optimistisesti.”

IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönotto

Kemira otti käyttöön IFRS 16 -standardin 1.1.2019. Tuloslaskelmassa nykyiset vuokratulot korvataan IFRS 16 -standardin mukaan käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelkaan liittyvillä korkokuluilla, mistä johtuen IFRS 16 -standardin vaikutus tilikauden tulokseen on vähäinen. Tällä hetkellä Kemira arvioi, että IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan kasvattavan taseen loppusummaa noin 5 %, käyttökateprosenttia noin prosenttiyksiköllä ja velkaantuneisuusastetta noin 10 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 IFRS 16 -standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus operatiiviseen käyttökatteeseen. Katso lisätiedot sivulta 40.

AVAINLUVUT

Milj. euroa	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto	661,8	636,5	2 592,8	2 486,0
Operatiivinen käyttökate	84,5	80,7	323,1	311,3
Operatiivinen käyttökate, %	12,8	12,7	12,5	12,5
Käyttökate	81,3	78,4	314,8	282,4
Käyttökate, %	12,3	12,3	12,1	11,4
Operatiivinen liikevoitto	44,8	44,0	173,8	170,3
Operatiivinen liikevoitto, %	6,8	6,9	6,7	6,9
Liikevoitto	41,1	41,8	148,2	141,4
Liikevoitto, %	6,2	6,6	5,7	5,7
Rahoituskulut, netto	-5,8	-7,1	-25,0	-28,9
Voitto ennen veroja	35,4	34,6	123,3	112,6
Tilikauden voitto	26,5	25,8	95,2	85,2
Osakekohtainen tulos, euroa	0,17	0,16	0,58	0,52
Sidottu pääoma*	1 781,4	1 763,2	1 781,4	1 763,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	9,8	9,7	9,8	9,7
Sidotun pääoman tuotto*, %	8,3	8,0	8,3	8,0
Liiketoiminnan rahavirta	88,2	71,4	210,2	205,1
Investoinnit ilman yritysostoja	53,2	64,2	150,4	190,1
Investoinnit	97,6	64,2	193,7	190,1
Rahavirta investointien jälkeen	-3,3	3,7	29,0	13,0
Omavaraisuus, % kauden lopussa	44	44	44	44
Osakekohtainen oma pääoma, euroa	7,80	7,61	7,80	7,61
Velkaantuneisuus, % kauden lopussa	62	59	62	59
Henkilöstö kauden lopussa	4 915	4 732	4 915	4 732

*12 kuukauden liukuva keskiarvo (Sidotun pääoman tuotto, % perustuu liikevoittoon).

Kemira esittää raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo pääomamarkkinoiden ja Kemiran johdon seuraamien vaihtoehtoisten tunnuslukujen, kuten orgaaninen kasvu**, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisaste, antavan hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa Kemiran liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tietty vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä raportissa ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto.

Kaikki osavuosisatsauksen luvut on pyöristetty erikseen, minkä seurauksena yksittäisten lukujen summat saattavat hieman poiketa esitetystä summasta.

**Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien.

TALOUDELLINEN TULOS, LOKA-JOULUKUU 2018

Liikevaihto kasvoi 4 % myyntihintojen korotusten jatkuessa kaikissa tuoteryhmissä globaalisti. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 3 % korkeampien myyntihintojen ansiosta.

Liikevaihto	10-12/2018 milj. euroa	10-12/2017 milj. euroa	Muutos-%	Orgaaninen kasvu*, %	Valuutta- kurssien vaikutus, %	Yritysostojen ja -myyntien vaikutus, %
Pulp & Paper	390,4	372,8	+5	+4	0	0
Industry & Water	271,5	263,8	+3	+2	+1	0
Yhteensä	661,8	636,5	+4	+3	+1	0

*Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien.

Operatiivinen käyttökate nousi 5 % pääasiassa myyntihintojen kasvun kumotessa edelleen kasvavien muuttuvien kustannusten vaikutuksen.

Varianssianalyysi, milj. euroa	10-12
Operatiivinen käyttökate, 2017	80,7
Myyntimäärät	-3,6
Myyntihinnat	+37,1
Muuttuvat kustannukset	-29,1
Kiinteät kustannukset	-1,7
Valuuttakurssimuutokset	+3,2
Muut	-2,1
Operatiivinen käyttökate, 2018	84,5

Operatiivinen käyttökate	10-12/2018 milj. euroa	10-12/2017 milj. euroa	Muutos-%	10-12/2018 kate-%	10-12/2017 kate-%
Pulp & Paper	51,2	55,4	-8	13,1	14,9
Industry & Water	33,3	25,3	+32	12,3	9,6
Yhteensä	84,5	80,7	+5	12,8	12,7

Käyttökate nousi 4 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. **Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa** sisälsivät pääasiassa organisaation uudelleenjärjestelykuluja ja positiivisia korjauksia transaktiokustannuksiin.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	10-12/2018	10-12/2017
Käyttökatteessa	-3,2	-2,2
Pulp & Paper	+1,8	-0,3
Industry & Water	-5,0	-1,9
Poistoissa ja arvonalentumisissa	-0,5	0,0
Pulp & Paper	0,0	0,0
Industry & Water	-0,5	0,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-3,7	-2,2

Poistot ja arvonalentumiset olivat 40,2 miljoonaa euroa (36,6) sisältäen 3,9 miljoonan euron (4,1) hankintamenoallokointiin liittyvät poistot.

Operatiivinen liikevoitto kasvoi 2 %, kun korkeammat myyntihinnat enemmän kuin kumosivat korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. **Liikevoitto** laski 2 %. Ero operatiiviseen liikevoittoon selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Rahoituskulut, netto olivat -5,8 miljoonaa euroa (-7,1). **Tuloverot** olivat -8,9 miljoonaa euroa (-8,8). **Tilikauden voitto** nousi 3 % pääasiassa korkeamman operatiivisen käyttökateen ansiosta.

TALOUDELLINEN TULOS 2018

Liikevaihto kasvoi 4 % pääasiassa myyntihintojen kasvun ansiosta. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 7 %.

Liikevaihto	1-12/2018 milj. euroa	1-12/2017 milj. euroa	Muutos-%	Orgaaninen kasvu*, %	Valuutta- kurssien vaikutus, %	Yritysostojen ja -myyntien vaikutus, %
Pulp & Paper	1 520,2	1 476,9	+3	+6	-3	0
Industry & Water	1 072,6	1 009,1	+6	+9	-3	0
Yhteensä	2 592,8	2 486,0	+4	+7	-3	0

* Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien.

Operatiivinen käyttökate kasvoi 4 %, kun korkeammat myyntihinnat enemmän kuin kumosivat korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. Valuuttakurssimuutosten 14 miljoonan euron negatiivinen vaikutus kumosi myyntimäärien kasvun 16 miljoonan euron vaikutuksen.

Varianssianalyysi, milj. euroa	1-12
Operatiivinen käyttökate, 2017	311,3
Myyntimäärät	+15,9
Myyntihinnat	+149,5
Muuttuvat kustannukset	-129,0
Kiinteät kustannukset	-7,3
Valuuttakurssimuutokset	-14,0
Muut	-3,3
Operatiivinen käyttökate, 2018	323,1

	1-12/2018 milj. euroa	1-12/2017 milj. euroa	Muutos-%	1-12/2018 kate-%	1-12/2017 kate-%
Operatiivinen käyttökate					
Pulp & Paper	191,7	197,7	-3	12,6	13,4
Industry & Water	131,5	113,6	+15	12,3	11,3
Yhteensä	323,1	311,3	+4	12,5	12,5

Käyttökate nousi 11 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä. **Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa** sisälsivät organisaation uudelleenjärjestelykuluja, myyntivoiton ja positiivisia korjauksia transaktiokustannuksiin. Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät edellisvuonna johtuivat organisaation uudelleenjärjestelykuluista ja -12,7 miljoonan euron korvauksesta liittyen vahingonkorvausvaateen sopimiseen. Vaade liittyi vanhaan epäiltyyn kilpailulainsäädännön rikkomukseen vetyperoksidiliiketoiminnassa vuosina 1994-2000.

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät, milj. euroa	1-12/2018	1-12/2017
Käyttökatteessa	-8,3	-28,9
Pulp & Paper	-3,9	-17,9
Industry & Water	-4,4	-11,0
Poistoissa ja arvonalentumisissa	-17,3	0,0
Pulp & Paper	-7,9	0,0
Industry & Water	-9,3	0,0
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa yhteensä	-25,6	-28,9

Poistot ja arvonalentumiset nousivat 166,6 miljoonaan euroon (141,0) sisältäen 15,9 miljoonan euron (16,7) hankintamenoalokaatioon liittyvät poistot. Poistot ja arvonalentumiset sisälsivät **vertailukelpoisuuteen vaikuttavia eriä** -17,3 miljoonaa euroa (0,0), ja ne liittyivät tuotantoyksiköiden alaskirjauksiin. Alaskirjaukset liittyivät Industry & Water -segmentin polymeerituotannon pitkän aikavälin optimointiin ja päätökseen ohjata enemmän vetyperoksidikapasiteettia selluasiakkaille Pulp & Paper -segmentissä.

Operatiivinen liikevoitto nousi 2 %, kun myyntihintojen ja -määrien kasvu enemmän kuin kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten ja valuuttakurssimuutosten negatiivisen vaikutuksen. **Liikevoitto** nousi 5 %. Ero operatiiviseen liikevoittoon selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Rahoituskulut, netto olivat -25,0 miljoonaa euroa (-28,9). **Tuloverot** olivat -28,1 miljoonaa euroa (-27,4). Raportoitu veroaste oli 23 % (24 %). **Tilikauden voitto** nousi 12 % pääasiassa korkeamman operatiivisen käyttökateen ja vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien ansiosta.

RAHOITUSASEMA JA RAHAVIRTA

Liiketoiminnan nettorahavirta vuonna 2018 nousi 210,2 miljoonaan euroon (205,1) korkeamman operatiivisen käyttökateen ansiosta. Rahavirta investointien jälkeen nousi 29,0 miljoonaan euroon (13,0), mikä johtui pääasiassa alhaisemmista investoinneista ilman yritysostoja.

Korollisten velkojen määrä oli kauden lopussa 886 miljoonaa euroa (861). Konsernin korollisten velkojen keskimääräinen korko oli 1,9 % (2,0 %). Kemira teki joulukuussa 150 miljoonan euron kahdenväliset lainasopimukset, jotka erääntyvät vuonna 2023. Lainat korvaavat vuonna 2020 erääntyvät kahdenväliset lainat. Konsernin korollisen lainasalkun duraatio oli 31 kuukautta (33). Kiinteäkorkoisten lainojen osuus korollisten velkojen kokonaissummasta oli 79 % (75 %).

Seuraavien 12 kuukauden aikana erääntyvän lyhytaikaisen velan määrä oli 240 miljoonaa euroa (191). Rahavarat 31.12.2018 olivat 145 miljoonaa euroa (166). Konsernilla on yhteensä 440 miljoonan euron arvosta nostamattomia luottoja.

Kemira-konsernin nettovelka oli kauden lopussa 741 miljoonaa euroa (694). Omavaraisuusaste oli 44 % (44 %) ja velkaantuneisuus oli 62 % (59 %).

Kemira altistuu valuutan transaktio- ja translaatoriskeille. Konsernin merkittävimmät valuuttavirtariskit liittyvät Ruotsin kruunuun, Yhdysvaltain dollariin ja Kanadan dollariin. Vuoden lopussa Ruotsin kruunumääräinen 12 kuukauden valuuttavirtariski suhteessa euroon oli vasta-arvoltaan noin 50 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 74 %. Yhdysvaltain dollarimääräinen valuuttavirtariski oli vasta-arvoltaan noin 24 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 59 %. Kanadan dollarimääräinen valuuttavirtariski suhteessa Yhdysvaltain dollariin oli vasta-arvoltaan noin 25 miljoonaa euroa keskimääräisen suojausasteen ollessa 24 %. Kanadan dollarimääräinen valuuttavirtariski suhteessa euroon oli vasta-arvoltaan noin 15 miljoonaa euroa, ja keskimäärin valuuttavirtariskistä oli suojattu 69 %. Kemira altistui myös pienemmille transaktioriskeille, jotka tulivat pääosin Kiinan renminbistä, Norjan kruunusta, Brasilian realista, Puola zlotysta ja Venäjän ruplasta. Näiden yhteenlaskettu 12 kuukauden valuuttavirtariski oli vuoden lopussa vasta-arvoltaan noin 72 miljoonaa euroa.

Koska Kemiran konsernitilinpäätös laaditaan euroissa, Kemira altistuu myös valuutan translaatoriskille siltä osin kun sen muualla kuin Suomessa sijaitsevien tytäryhtiöiden tulos- ja tase-erät raportoidaan muissa valuutoissa kuin euroissa. Kemiran merkittävimmät translaatoriskit liikevaihdon ja käyttökateen osalta tulevat Yhdysvaltain dollarista ja Kanadan dollarista. Valuuttojen vahvistuminen suhteessa euroon kasvattaisi Kemiran liikevaihtoa ja käyttökatetta translaatiovaikutuksen kautta.

INVESTOINNIT

Vuonna 2018 investoinnit ilman yritysostoja laskivat 21 % 150,4 miljoonaan euroon (190,1). Investoinnit jakautuivat seuraavasti: laajennusinvestoinnit 29 % (35 %), parannusinvestoinnit 36 % (34 %) ja ylläpitoinvestoinnit 35 % (31 %). Vuoden suurin investointi oli kemiallisesti tehostetussa öljyn talteenotossa käytettävien polymeerien tuotantokapasiteetin laajennus Botlekin tehtaalla Alankomaissa.

Investoinnit yritysostot mukaan lukien olivat 193,7 miljoonaa euroa (190,1). Kemira sai päätökseen kaupan kiinalaisen AKD-vahavalmistajan kanssa. Kemira muodosti Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technologyn kanssa ("TC Wanfeng") yhteisyrityksen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou. Kemira omistaa 80 % ja TC Wanfeng 20 % uudesta yhteisyrityksestä.

TUTKIMUS JA TUOTEKEHITYS

Vuonna 2018 tutkimukseen ja tuotekehitykseen käytettiin 30,2 miljoonaa euroa (30,3) ollen 1,2 % (1,2 %) konsernin liikevaihdosta.

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta mahdollistaa kasvun ja edistää erottautumista. Uudet tuotelanseeraukset edistävät Kemiran asiakkaiden prosessien tehokkuutta ja kestävyyttä sekä parantavat kannattavuutta. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia erilaisia tuotteita ja sovelluksia.

Vuoden 2018 lopussa Kemiralla oli 366 (389) patenttiperhettä sisältäen 1 546 (1 525) myönnettyä patenttia ja 1 042 (1 017) vireillä olevaa patenttihakemusta. Vuonna 2018 Kemira jätti 34 (52) uutta patenttihakemusta. Vuonna 2018 alkoi kymmenen uuden tuoteprojektin kaupallistaminen, joista yhdeksän parantaa asiakkaiden resurssitehokkuutta.

HENKILÖSTÖ

Konsernin palveluksessa oli kauden lopussa 4 915 työntekijää (4 732). Kemiralla oli työntekijöitä Suomessa yhteensä 802 (803), muualla EMEAssa 1 777 (1 768), Americas-alueella 1 559 (1 514) ja APAC-alueella 777 (647).

YRITYSVASTUUS

Kestävät tuotteet ja ratkaisut

Tavoite	Suorituskyky	Huomiot				
<p>Kestävät tuotteet Käyttövaiheen resurssitehokkuutta parantavien tuotteiden osuus liikevaihdosta. Vähintään 50 % liikevaihdosta tulee asiakkaiden resurssitehokkuutta parantavista tuotteista.</p>	<table border="1"> <tr> <td>Keskiarvo 2016-2017</td> <td>49 %</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>51 %</td> </tr> </table>	Keskiarvo 2016-2017	49 %	2018	51 %	<p>Vuonna 2018 aloitettiin 15 uutta tutkimus- ja tuotekehitysprojektiä ja tuotiin markkinoille yhdeksän uutta tuotetta asiakkaiden resurssitehokkuuden parantamiseksi.</p>
Keskiarvo 2016-2017	49 %					
2018	51 %					

Vastuullisuus toimitusketjussa

Tavoite	Suorituskyky	Huomiot														
<p>Työterveys ja -turvallisuus Tavoitteena nolla tapaturmaa pitkällä aikavälillä, TRIF* 2,0 vuoden 2020 loppuun mennessä.</p>	<table border="1"> <tr> <td>Vuosi</td> <td>2014</td> <td>2015</td> <td>2016</td> <td>2017</td> <td>2018</td> <td>Tavoite 2020</td> </tr> <tr> <td>TRIF</td> <td>5,8</td> <td>7,2</td> <td>3,4</td> <td>3,9</td> <td>3,5</td> <td>2,0</td> </tr> </table>	Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	Tavoite 2020	TRIF	5,8	7,2	3,4	3,9	3,5	2,0	<p>Vuonna 2018 työterveys ja -turvallisuustoimintamme parani vuodesta 2017 ja oli vuoden 2016 tasolla. Vakavien ja pysyvien loukkaantumisten määrä laski, mihin vaikutti johdon jatkuva sitoutuminen, turvallisuudesta tiedottamisen lisääntyminen ja turvallisuuskulttuurin yleinen paraneminen.</p>
Vuosi	2014	2015	2016	2017	2018	Tavoite 2020										
TRIF	5,8	7,2	3,4	3,9	3,5	2,0										

Tavoite	Suorituskyky	Huomiot																		
<p>Ilmastonmuutos Kemiran hiili-indeksi ≤ 80 vuoden 2020 loppuun mennessä (2012 = 100). Raportoidaan vuosittain.</p>	<table border="1"> <tr> <td>Vuosi</td> <td>2012</td> <td>2013</td> <td>2014</td> <td>2015</td> <td>2016</td> <td>2017</td> <td>2018</td> <td>Tavoite 2020</td> </tr> <tr> <td>Hiili-indeksi</td> <td>100</td> <td>88</td> <td>91</td> <td>93</td> <td>86</td> <td>85</td> <td>83</td> <td>80</td> </tr> </table>	Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Tavoite 2020	Hiili-indeksi	100	88	91	93	86	85	83	80	<p>Hiili-indeksi laski pääasiassa, kun uusiutuvista ja vähäpäästöisistä energialähteistä hankitun sähkön osuus kasvoi. Laskuun vaikuttivat jossain määrin myös energiatehokkuusparannukset.</p>
Vuosi	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Tavoite 2020												
Hiili-indeksi	100	88	91	93	86	85	83	80												

Tavoite	Suorituskyky	Huomiot												
<p>Toimittajien hallinta Yritysvastuuarvioinnit ja -auditoinnit käyneiden suorien avaintoimittajien osuus (kumulatiivinen %). Tavoitteena on tehdä vuosittain viisi yritysvastuuarviointia suurimman riskin** toimittajille, kumulatiivinen tavoite 25 vuoteen 2020 mennessä.</p>	<table border="1"> <tr> <td>Vuosi</td> <td>2017</td> <td>2018</td> <td>Tavoite 2020</td> </tr> <tr> <td>% avaintoimittajista</td> <td>55 %</td> <td>69 %</td> <td>90 %</td> </tr> <tr> <td>auditointien lkm (yhteensä)</td> <td>8</td> <td>11</td> <td>25</td> </tr> </table>	Vuosi	2017	2018	Tavoite 2020	% avaintoimittajista	55 %	69 %	90 %	auditointien lkm (yhteensä)	8	11	25	<p>Avaintoimittajien yritysvastuuarvioinnit ja -auditoinnit jatkuivat suunnitelman mukaan vuonna 2018. Tämän vuoden aikana on tehty yhteensä 32 uutta arviointia ja kolme paikan päällä tapahtunutta seuranta-auditointia. Olemme jäljessä 25 seuranta-auditoinnin tavoitteesta. Tätä kompensoi kuitenkin hyvin suoriutuneiden avaintoimittajien aktiivinen seuranta arviointien kautta.</p>
Vuosi	2017	2018	Tavoite 2020											
% avaintoimittajista	55 %	69 %	90 %											
auditointien lkm (yhteensä)	8	11	25											

* TRIF = Työtaturmien kokonaismäärä (TRI) (miljoonaa työtuntia kohti, Kemira + alihankkija)
** alhaisimmat yritysvastuuarviointipisteet

Vastuullisuus henkilöstöä kohtaan

Tavoite	Suorituskyky	Huomiot												
<p>Työntekijöiden sitoutumisindeksi, perustuu joka toinen vuosi tehtävään Voices@Kemira-kyselyyn Toimialan taso tai korkeampi Voices@Kemira-kyselyn osallistumisaste 75 % tai korkeampi.</p>	<table border="1"> <caption>Sitoutuminen ja Osallistumisaste 2013-2018</caption> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Sitoutuminen (%)</th> <th>Osallistumisaste (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2013</td> <td>58 %</td> <td>75 %</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>67 %</td> <td>85 %</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>71 %</td> <td>84 %</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Sitoutuminen (%)	Osallistumisaste (%)	2013	58 %	75 %	2015	67 %	85 %	2018	71 %	84 %	<p>Toimia suunnitellaan kaiken aikaa esimiestasolla. Käynnissä on intensiivinen konsernin laajuinen strategiaa koskeva tiedotus- ja sitouttamiskampanja.</p>
Vuosi	Sitoutuminen (%)	Osallistumisaste (%)												
2013	58 %	75 %												
2015	67 %	85 %												
2018	71 %	84 %												
<p>Tarjotut johtajuuden kehittämistoimet Kaksi johtajuuden kehittämistoimea esimiesasemassa oleville työntekijöille vuosina 2016-2020, kumulatiivinen tavoite 1 500 vuoteen 2020 mennessä.</p>	<table border="1"> <caption>Kumulatiivinen tavoite vuoteen 2020 mennessä</caption> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Tuntimäärä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2016</td> <td>494</td> </tr> <tr> <td>2017</td> <td>1 036</td> </tr> <tr> <td>2018</td> <td>1 533</td> </tr> <tr> <td>Tavoite 2020</td> <td>1 500</td> </tr> </tbody> </table>	Vuosi	Tuntimäärä	2016	494	2017	1 036	2018	1 533	Tavoite 2020	1 500	<p>Tavoitteen yläpuolella toiminnoissa, joissa hyödynnetään oppimisen ja kehittämisen 70-20-10-mallia (työssäoppiminen 70 %, valmennus ja mentorointi 20 % ja kehittämisohjelmat 10 %). Vuoden 2018 lopussa yhteensä jo 1 533; vuoden 2020 tavoite on 1 500.</p>		
Vuosi	Tuntimäärä													
2016	494													
2017	1 036													
2018	1 533													
Tavoite 2020	1 500													
<p>Vaativuuden mukaisuusindeksi Uusi suorituskykyindikaattori, jolla mitataan Kemiran liiketapaperiaatteiden noudattamista. Tavoitteena on pitää vaatimusten mukaisuusindeksi toimialan vertailutason yläpuolella.</p>	<table border="1"> <caption>Vaativuuden mukaisuusindeksi ja Osallistumisaste 2018</caption> <thead> <tr> <th>Indeksi</th> <th>Arvo</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Vaativuuden mukaisuusindeksi</td> <td>87 %</td> </tr> <tr> <td>Osallistumisaste</td> <td>84 %</td> </tr> </tbody> </table>	Indeksi	Arvo	Vaativuuden mukaisuusindeksi	87 %	Osallistumisaste	84 %	<p>Tietojenkäsittelytoiminnot on tarkistettu ja dokumentoitu EU:n uuden yleisen tietosuoja-asetuksen mukaisesti. Prosessiin sisältyi henkilötietojen vaikutustenarviointi. Olemme laatineet tietosuojailmoituksia, tietojenkäsittelysopimuksia sekä konsernin tietosuojapolitiikan. Yli 300 Kemiran työntekijää on osallistunut pakolliseen verkkokurssiin yleisestä tietosuoja-asetuksesta. Työntekijät työskentelevät tehtävissä, joissa he käsittelevät henkilötietoja. Kemiran kaikille työntekijöille järjestettiin edelleen yleistä tiedottamista.</p>						
Indeksi	Arvo													
Vaativuuden mukaisuusindeksi	87 %													
Osallistumisaste	84 %													

EDELLÄ TAVOITTEITA

EDELLÄ TAVOITTEITA

KÄYNNISSÄ

SEGMENTIT

PULP & PAPER

Pulp & Paper -segmentti auttaa ainutlaatuisen kemikaaliosaamisensa avulla sellun- ja paperinvalmistajia innovoimaan ja tehostamaan toimintaansa. Segmentti kehittää ja myy uusia, asiakkaiden tarpeet täyttäviä tuotteita ja pyrkii varmistamaan, että sillä on johtava paperikoneen määränpään tuote- ja palveluvalikoima, joka keskittyy pakkauskartonkiin ja pehmopaperiin. Pulp & Paper hyödyntää vahvaa sovellusvalikoimaansa Pohjois-Amerikassa ja EMEA-alueella sekä rakentaa vahvaa asemaa Aasian ja Etelä-Amerikan kehittyvillä markkinoilla.

Milj. euroa	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto	390,4	372,8	1 520,2	1 476,9
Operatiivinen käyttökate	51,2	55,4	191,7	197,7
Operatiivinen käyttökate, %	13,1	14,9	12,6	13,4
Käyttökate	53,0	55,1	187,8	179,9
Käyttökate, %	13,6	14,8	12,4	12,2
Operatiivinen liikevoitto	24,1	30,9	91,6	104,8
Operatiivinen liikevoitto, %	6,2	8,3	6,0	7,1
Liikevoitto	25,8	30,6	79,8	86,9
Liikevoitto, %	6,6	8,2	5,2	5,9
Sidottu pääoma*	1 177,6	1 165,2	1 177,6	1 165,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	7,8	9,0	7,8	9,0
Sidotun pääoman tuotto*, %	6,8	7,5	6,8	7,5
Investoinnit ilman yritysostoja	28,8	41,1	85,1	138,3
Investoinnit	73,2	41,1	128,4	138,3
Rahavirta investointien jälkeen	-13,5	4,4	29,9	15,7

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Viimeinen neljännes

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 5 %. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 4 % pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta, jotka seurasivat kohonneita raaka-ainehintoja ja kuljetuskustannuksia.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 4 % pääasiassa korkeampien myyntihintojen ansiosta, jotka seurasivat kohonneita raaka-ainehintoja. **Americas**-alueella liikevaihto kasvoi 6 % pääasiassa korkeampien hintojen ansiosta. Pohjois-Amerikassa liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi pääasiassa valkaisu- ja vaahdonestoaineiden korkeampien hintojen ansiosta. Etelä-Amerikassa hinnat nousivat kaikissa tuoteryhmissä. **APAC**-alueella liikevaihto kasvoi 7 % erityisesti liima-aineiden korkeampien myyntimäärien ansiosta.

Operatiivinen käyttökate laski 8 %, kun myyntihintojen kasvu ei kyennyt kumoamaan muuttuvien kustannusten kasvun vaikutusta. **Käyttökate** laski 4 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Vuosi 2018

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 3 % korkeampien myyntihintojen ja -määrien ansiosta.

Valuuttakurssimuutoksilla oli 3 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien nousi 6 %.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 6 % ja oli 826,1 miljoonaa euroa (780,0) pääasiassa erityisesti lipeän korkeampien myyntihintojen ansiosta. Vuoden 2017 toisella vuosipuoliskolla Suomeen avatulla uudella natriumkloraatin tuotantolinjalla oli positiivinen vaikutus myyntimääriin.

Americas-alueella liikevaihto laski 3 % ja oli 488,3 miljoonaa euroa (505,9) valuuttakurssien negatiivisen vaikutuksen vuoksi, kun taas myyntihinnat nousivat molemmilla alueilla. Pohjois-Amerikassa myyntihintojen kasvua edistivät valkaisukemikaalit, ja Etelä-Amerikassa myyntihinnat nousivat kaikissa tuoteryhmissä.

APAC-alueella liikevaihto nousi 8 % ja oli 205,8 miljoonaa euroa (191,0) kysynnän ollessa vahvaa huolimatta AKD-tuotteen tärkeän raaka-aineen ajoittaisista toimitusvaikeuksista. Erityisesti liima-aineiden kysyntä oli vahvaa. Valuuttakurssimuutoksilla oli negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Operatiivinen käyttökate laski 3 %, mikä johtui valuuttakurssimuutosten negatiivisesta vaikutuksesta sekä korkeammista kiinteistä kustannuksista, kun taas myyntihintojen nousu kompensoi kasvavien muuttuvien kustannusten vaikutuksen. **Käyttökate** kasvoi 4 % pääasiassa alhaisempien vertailukelpoisuuteen vaikuttavien erien ansiosta.

INDUSTRY & WATER

Industry & Water -segmentti palvelee kunnallisia ja runsaasti vettä käyttäviä teollisuudenaloja resurssien kestävässä ja tehokkaassa hyödyntämisessä. Vedenkäsittelyssä autamme asiakkaitamme tehostamaan vedenkäsittelyprosessin eri vaiheita. Öljy- ja kaasuteollisuudessa autamme tehostamaan talteenottoa nykyisistä varannoista ja vähentämään veden ja energian käyttöä.

Milj. euroa	10-12/2018	10-12/2017	1-12/2018	1-12/2017
Liikevaihto	271,5	263,8	1 072,6	1 009,1
Operatiivinen käyttökate	33,3	25,3	131,5	113,6
Operatiivinen käyttökate, %	12,3	9,6	12,3	11,3
Käyttökate	28,3	23,4	127,0	102,5
Käyttökate, %	10,4	8,9	11,8	10,2
Operatiivinen liikevoitto	20,8	13,1	82,2	65,5
Operatiivinen liikevoitto, %	7,7	5,0	7,7	6,5
Liikevoitto	15,3	11,2	68,5	54,4
Liikevoitto, %	5,6	4,3	6,4	5,4
Sidottu pääoma*	603,4	596,7	603,4	596,7
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto*, %	13,6	11,0	13,6	11,0
Sidotun pääoman tuotto*, %	11,3	9,1	11,3	9,1
Investoinnit ilman yritysostoja	24,4	23,1	65,3	51,7
Investoinnit	24,4	23,1	65,3	51,7
Rahavirta investointien jälkeen	23,8	8,3	52,5	46,9

*12 kuukauden liukuva keskiarvo

Viimeinen neljännes

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 3 %. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 2 % korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli 1 %:n positiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Oil & Gas -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 15 % ja oli 65,7 miljoonaa euroa (56,9) huolimatta vertailukaudella kirjatusta kertaluonteisesta laitetoimituksesta. Kasvu johtui vahvasta kysynnästä Pohjois-Amerikan liuskeöljy- ja -kaasuliiketoiminnassa. Myyntihintojen kasvu jatkui vedenkäsittelyliiketoiminnassa, kun taas myyntimäärät laskivat johtuen asiakasmixin muutoksesta ja toimitusten ajoituksesta.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 1 % myyntihintojen korotustoimien ansiosta. **Americas**-alueella liikevaihto nousi 6 % pääasiassa öljy- ja -kaasuliiketoiminnan kasvun ansiosta. Vedenkäsittelyliiketoiminnassa oli nähtävissä korkeampien myyntihintojen tukemaa orgaanista kasvua. **APAC**-alueella liikevaihto laski 12 %, kun keskityimme edelleen kannattaviin asiakkaisiin.

Operatiivinen käyttökate nousi 32 %, kun myyntihintojen nousu selvästi enemmän kuin kompensoi korkeammat muuttuvat kustannukset. **Käyttökate** nousi 21 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyi vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

Vuosi 2018

Segmentin **liikevaihto** kasvoi 6 %. Liikevaihto paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien kasvoi 9 % korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli 3 %:n negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Oil & Gas -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 23 % ja oli 241,9 miljoonaa euroa (197,0). Vedenkäsittelyliiketoiminnassa orgaaninen kasvu jatkui, kun kannattavuuteen keskittyminen nosti myyntihintoja ja laski myyntimääriä.

EMEA-alueella liikevaihto kasvoi 5 % ja oli 534,3 miljoonaa euroa (511,1) erityisesti lipeän, koagulanttien ja polymeerien korkeampien myyntihintojen ansiosta.

Americas-alueella liikevaihto nousi 9 % 512,9 miljoonaan euroon (472,2) Pohjois-Amerikan öljy- ja kaasuliiketoiminnan vahvan kasvun ja vedenkäsittelyliiketoiminnan korkeampien myyntihintojen ansiosta. Valuuttakurssimuutoksilla oli negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

APAC-alueella liikevaihto laski 2 % ja oli 25,4 miljoonaa euroa (25,8) valuuttakurssimuutosten negatiivisen vaikutuksen vuoksi. Korkeammat myyntihinnat enemmän kuin kompensoivat myyntimäärien laskun, kun keskityimme edelleen kannattaviin asiakkaisiin.

Operatiivinen käyttökate kasvoi 15 %, kun myyntihintojen kasvu kumosi korkeampien muuttuvien kustannusten vaikutuksen valuuttakurssimuutosten negatiivisesta vaikutuksesta huolimatta. **Käyttökate** nousi 24 %. Ero operatiiviseen käyttökatteeseen selittyy vertailukelpoisuuteen vaikuttavilla erillä.

EMOYHTIÖN TULOS

Kemira Oyj:n liikevaihto vuonna 2018 kasvoi 1 489,7 miljoonaan euroon (1 397,2). Käyttökate oli 49,1 miljoonaa euroa (82,1). Käyttökate laski pääasiassa materiaali- palvelukulujen kasvun vuoksi. Emoyhtiön rahoitustuotot ja -kulut olivat 119,6 miljoonaa euroa (4,6). Rahoitustuotot ja -kulut nousivat pääasiassa konserniyhtiöistä saatujen korkeampien osinkojen vuoksi. Tilikauden voitto oli 132,5 miljoonaa euroa (41,3). Investoinnit olivat 26,2 miljoonaa euroa (27,1) ilman sijoituksia tytäryhtiöihin.

KEMIRA OYJ:N OSAKKEET JA OSAKKEENOMISTAJAT

Kemira Oyj:n osakepääoma 31.12.2018 oli 221,8 miljoonaa euroa ja osakkeiden määrä 155 342 557. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

Joulukuun lopussa Kemira Oyj:llä oli 34 378 rekisteröityä osakkeenomistajaa (35 571). Ulkomaisten osakkeenomistajien osuus oli 27,4 % (25,8 %) hallintarekisteröidyt omistukset mukaan lukien. Kotitalouksien osuus oli 17,1 % (17,9 %). Kemiralla oli hallussaan omia osakkeita 2 832 297 kappaletta (2 988 935), mikä vastaa 1,8 % (1,9 %) Kemira Oyj:n osakkeista.

Kemira Oyj:n osakekurssi laski 14 % vuoden alusta, ja Kemira Oyj:n osakkeiden päätöskurssi Nasdaq Helsingissä oli joulukuun 2018 lopussa 9,85 euroa (11,50). Osakkeen ylin hinta oli 12,03 euroa ja alin 9,34 euroa tammi-joulukuussa 2018. Osakkeen keskimääräinen päivävaihto oli 11,00 euroa. Yhtiön markkina-arvo omilla osakkeilla vähennettynä oli joulukuun 2018 lopussa 1 502 miljoonaa euroa (1 752).

Tammi-joulukuussa 2018 Kemira Oyj:n osakkeiden Nasdaq Helsingissä vaihdettujen osakkeiden määrä oli 479 miljoonaa kappaletta (615). Osakkeiden keskimääräinen päivävaihto oli 175 444 (215 814) osaketta. Kemira Oyj:n osakkeiden kokonaisvaihto tammi-joulukuussa 2018 oli 68 miljoonaa euroa (85), josta 35 % (36 %) tapahtui muilla kaupankäyntipaikoilla (BATS, Chi-X, Turquoise). Lähde: Nasdaq ja Kemira.com.

YHTIÖKOKOUKSEN PÄÄTÖKSET

Varsinainen yhtiökokous

Kemira Oyj:n varsinainen yhtiökokous 21.3.2018 vahvisti osakekohtaiseksi osingoksi 0,53 euroa. Osinko maksettiin 5.4.2018.

Vuoden 2018 varsinainen yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään enintään 4 950 000 yhtiön oman osakkeen hankkimisesta ("Hankkimisvaltuutus"). Hankkimisvaltuutus on voimassa seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Valtuutusta ei ollut käytetty 31.12.2018 mennessä.

Yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään myös enintään 15 600 000 uuden osakkeen antamisesta sekä enintään 7 800 000 yhtiön hallussa olevan yhtiön oman osakkeen luovuttamisesta ("Osakeantivaltuutus"). Osakeantivaltuutus on voimassa 31.5.2019 saakka. Osakeantivaltuutusta on käytetty luovuttamalla yhtiön hallussa olevia omia osakkeita yhtiön hallituksen jäsenten ja avainhenkilöiden palkitsemiseen.

Yhtiökokous valitsi Kemira Oyj:n tilintarkastajaksi Deloitte Oy:n. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Jukka Vattulainen.

KONSERNIN HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄ SEKÄ RAKENNE

Kemira Oyj:n hallinto perustuu yhtiöjärjestykseen, Suomen osakeyhtiölakiin ja Nasdaq Helsinki Oy:n antamiin listattuja yhtiöitä koskeviin sääntöihin ja määräyksiin. Lisäksi Kemira noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Yhtiön selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä esitetään erillisenä raporttina yhtiön internetsivuilla.

Hallitus

Varsinainen yhtiökokous 21.3.2018 valitsi kuusi hallituksen jäsentä. Hallitukseen valittiin uudelleen sen jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala, Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Jari Paasikivi valittiin jatkamaan hallituksen puheenjohtajana, ja Kerttu Tuomas valittiin uudelleen varapuheenjohtajaksi. Vuonna 2018 Kemira Oyj:n hallitus kokoontui 9 kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %.

Kemira Oyj:n hallitus on perustanut kaksi valiokuntaa: henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan ja tarkastusvaliokunnan. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimii Jari Paasikivi ja jäsenenä Timo Lappalainen ja Kerttu Tuomas. Henkilöstö- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kuusi kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimii Timo Lappalainen ja jäsenenä Kaisa Hietala ja Jari Paasikivi. Tarkastusvaliokunta kokoontui vuoden 2018 aikana kuusi kertaa osallistumisprosentin ollessa 100 %.

Rakenne

Kemira ilmoitti 3.12.2018 saattaneensa päätökseen kaupan, josta tiedotettiin 29.9.2017. Kemira on perustanut yhteisyrityksen kiinalaisen AKD-vahavalmistajan kanssa. Kemira muodosti Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technologyn kanssa ("TC Wanfeng") yhteisyrityksen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou. Kemira omistaa 80 % ja TC Wanfeng 20 % uudesta yhteisyrityksestä.

LÄHIAJAN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Raaka-aineiden sekä hyödykkeiden hinnat ja saatavuus

Kannattavuuden jatkuva parantaminen on tärkeä osa Kemiran strategiaa. Raaka-aine-, hyödyke- tai logistiikkakustannusten huomattavat korotukset voisivat vaarantaa Kemiran kannattavuustavoitteiden saavuttamisen, jos Kemira ei kykene viipymättä siirtämään korotuksia tuotteidensa hintoihin. Esimerkiksi huomattavat muutokset öljyn ja sähkön hinnoissa voivat vaikuttaa merkittävästi Kemiran kannattavuuteen. Raaka-aineiden toimittajakentässä tapahtuvat muutokset, kuten konsolidoinnit tai kapasiteetin supistukset, voivat nostaa raaka-aineiden hintoja. Lisäksi kysynnän merkittävät muutokset teollisuudenaloilla, joilla niitä eniten käytetään, voivat vaikuttaa merkittävästi raaka-ainehintoihin. Vuonna 2018 raaka-ainehinnat kohosivat yleisesti ja asetti yhtiöille paineita saada korotukset eteenpäin myyntihintoihin. Kohonneiden raaka-ainehintojen siirtäminen myyntihintoihin oli tärkeä fokusalue vuonna 2018.

Tiettyjen raaka-aineiden huono saatavuus voi vaikeuttaa Kemiran tuotantoa ja heikentää kannattavuutta, mikäli siihen ei ole riittävästi varauduttu kartoittamalla vaihtoehtoisia toimittajia tai mahdollisuuksia prosessimuutoksiin. Raaka-aine- ja hyödykeriskejä pystytään tehokkaasti seuraamaan ja hallitsemaan Kemiran keskitetyn hankintayksikön (Sourcing) avulla. Riskienhallintatoimiin kuuluvat muun muassa tärkeimpien raaka-aineiden ja hyödykkeiden saatavuuden ennakointi, raaka-aineiden osto- ja myyntisopimusten synkronointi, joidenkin kriittisten raaka-aineiden omatuotanto, strategiset investoinnit energiayhtiöihin sekä käytetyn energian ja sähkön osittainen suojaus. Vuonna 2018 Kemiran yhteisyritys rasvahappokloridivalmistaja Tianchengin kanssa on esimerkki, jossa varmistetaan keskeisen raaka-aineen saanti taaksepäin suuntautuvan integraation avulla.

Toimittajat

Kemiran liiketoimintojen jatkuvuus riippuu laadukkaiden tuotteiden ja palvelujen täsmällisistä toimituksista. Liiketoiminnan jatkuvuuden varmistamiseksi Kemiralla on tällä hetkellä lukuisia kumppanuuksia ja sopimuksia tuotteiden ja palvelujen toimittajien kanssa. Tiedyt raaka-aineina käytetyt tuotteet ovat kriittisiä, sillä niitä voidaan hankkia taloudellisesti vain yhdestä ainoasta lähteestä. Kyseisten raaka-aineiden toimitusten yhtäkkinen keskeytyminen tai merkittävä väheneminen voi vaikuttaa Kemiran liiketoimintoihin, mikä puolestaan vaikuttaa Kemiran kykyyn saavuttaa kannattavuustavoitteensa. Hankintatoimen, toimittajien valinnan sekä sopimusten ja toimittajasuhteiden tehon hallinta voi vaikeuttaa Kemiran asiakaslupausten täyttämistä.

Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan, analysoimaan ja osallistamaan toimittajia toimitusten sekä lopputuotteiden ja palvelujen kilpailukykyisten hintojen varmistamiseksi. Yhteistyötä kehitetään tärkeimpien toimittajien kanssa uuden arvon löytämiseksi ja luomiseksi sekä riskien pienentämiseksi. Toimittajien suorituskykyä seurataan säännöllisesti osana toimittajien suorituskyvyn hallintaprosessia.

Vahinkoriskit

Kemiran tuotantotoimintaan liittyy useita vahinkoriskejä, kuten tulipalot ja räjähdykset, laiterikot, luonnonkatastrofit, ympäristöonnettomuudet ja niihin mahdollisesti liittyvät korvausvastuut sekä työterveys- ja työturvallisuusriskit. Vahinkotapahtumat voivat olla seurausta eri tekijöistä, kuten esimerkiksi luvattomasta pääsystä tietohallintojärjestelmiin, jonka seurauksena saattaa aiheutua järjestelmävahinkoja ja niistä edelleen johtuvia taloudellisia vahinkoja. Systemaattisella asetettujen tavoitteiden toteuttamisella, sertifioituilla johtamisjärjestelmillä, tehokkailla vahingontorjuntaohjelmilla, työturvallisuuden aktiivisella edistämishallinnalla, riittäväillä kunnossapitotoimilla ja pätevällä henkilöstöllä on vahinkoriskien hallinnassa

keskeinen merkitys. Kemiralla on lisäksi useita vakuutusohjelmia, jotka suojaavat yhtiötä vahinkoriskien taloudellisilta vaikutuksilta.

Asiakaskysynnän muutokset

Tiettyjen kemikaalien (esimerkiksi pakkaus- ja kartonkikemikaalien) käytön tai asiakkaiden tuotteiden tai toiminnan kysynnän merkittävä ja odottamaton lasku voi vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Tiettyjen raaka-aineiden tai hyödykkeiden, kuten esimerkiksi öljyn, kaasun ja metallien hintojen merkittävä lasku voi saada asiakkaat siirtymään vähemmän kemikaaleja kuluttaviin toimintoihin. Sekä kasvanut tietoisuus ja huoli ilmastonmuutoksesta että kestävämmät tuotteet voivat muuttaa asiakaskysyntää, esimerkiksi kohti vähemmän kemikaaleja kuluttavia vedenkäsittelyteknologioita. Toisaalta asiakkaiden mahdolliset toimet tuotantokapasiteetin lisäämiseksi voivat kasvattaa kemikaalien kysyntää ja jopa haastaa Kemiran nykyisen tuotantokapasiteetin riittävyyden.

Tämän riskin hallitsemiseksi ja lieventämiseksi Kemira seuraa järjestelmällisesti johtavia markkinoiden kehitystä kuvaavia indikaattoreita ja varhaisia varoitusmerkkejä. Kemira panostaa vastuulliseen liiketoimintaan ja pyrkii parantamaan liiketoiminnan kehitysyksiköiden, T&K-toiminnon ja myyntiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kemira varmistaa kykynsä reagoida kysynnän muutoksiin oikea-aikaisilla investoinneilla sekä säännöllisillä keskusteluilla asiakkaidensa kanssa. Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat osittain kysynnän muutoksiin liittyviltä riskeiltä.

Maailmantalouden tilanne ja geopolitiittiset muutokset

Maailmantalouden epävarmuuksiin ja geopolitiittiseen kehitykseen liittyy suoria tai epäsuoria riskejä, kuten maailman BKT:n hitaampi kasvu sekä mahdolliset odottamattomat kaupankäyntiin vaikuttavat poliittiset päätökset. Nämä seikat voivat vaikuttaa epäsuotuisasti Kemiran tuotteiden kysyntään. Myös erilaiset poliittiset toimet tai muutokset erityisesti Kemiran toiminnalle keskeisissä maissa voivat aiheuttaa häiriöitä tai muita epäsuotuisia seurauksia Kemiran liiketoiminnalle. Iso-Britannian ero EU:sta ja kauppasodat ovat ajankohtaisia esimerkkejä tällaisista riskeistä.

Heikko talouskehitys voi johtaa asiakkaiden toiminnan lakkauttamiseen tai konsolidointeihin, ja täten pienentyneeseen asiakaskuntaan. Heikko talouskehitys voi vaikuttaa myös Kemiran asiakkaiden maksukykyyn, minkä seurauksena Kemiran luottotappiot saattavat kasvaa. Epäsuotuisa taloustilanne voi myös kasvattaa raaka-aineiden saatavuus- ja hintariskejä.

Kemiran maantieteellinen kattavuus ja asiakastoimialojen moninaisuus suojaavat vain osittain näiltä riskeiltä. Kemira seuraa jatkuvasti sekä maailmantalouden tilannetta että maailmanpoliittisia liikkeitä ja muutoksia, ja pyrkii mukauttamaan liiketoimintaansa tarvittaessa. Esimerkiksi Iso-Britannian EU-eroon liittyviä riskejä seuraamme jatkuvasti ja valmisteluita sekä toimenpiteitä tehdään tilanteen mukaan. Myös kauppasotiin liittyviä riskejä seurataan aktiivisesti ja ne huomioidaan liiketoiminnassa.

Kilpailu

Kilpailuilla ja nopeasti muuttuvilla markkinoilla toimiminen luo itsessään riskin tavoitteiden saavuttamiselle. Kemiran päätoimialoille pyrkivät uudet toimijat saattavat käyttää aggressiivisiä keinoja kilpailuedun saavuttamiseksi, mikä saattaa heikentää Kemiran tulosta. Tärkeimpien kilpailijoiden tai asiakkaiden aseman konsolidoituminen saattaa muuttaa markkinadynamiikkaa, mikä voi johtaa muutoksiin myös Kemiran markkina-asemassa.

Kemira pyrkii itsekkin kasvamaan sille hieman vieraammassa tuoteryhmissä, joissa vallitsee uudenlainen kilpailutilanne. Pidemmällä tarkastelujaksolla täysin uudenlaiset teknologiat voivat huomattavasti muuttaa nykyistä kilpailutilannetta. Riskiä hallitaan sekä konsernitason tasolla että segmentteittäin jatkuvan kilpailutilanneseurannan avulla. Kemira pyrkii vastaamaan kilpailutilanteeseen asiakassuhteiden sekä tuotteiden ja palvelujen aktiivisella kehittämisellä erottuakseen paremmin kilpailijoista ja ollakseen kilpailukykyinen.

Yritystotot

Yritystotot ovat yksi mahdollinen keino konsernin tavoitteiden saavuttamisessa ja strategioiden toteuttamisessa organisen kasvun lisäksi. Konsolidointeja ohjaa kemikaalivalmistajien pyrkimys hyödyntää synergioita ja saada jalansijaa uusilla markkinoilla. Yritystotoihin sisältyy riskejä, jotka liittyvät esimerkiksi ostettujen toimintojen ja niiden henkilöstön integroinnissa onnistumiseen. Epäonnistuminen integroinnissa voi vaikeuttaa yritystotoihin liittyvien taloudellisten tavoitteiden saavuttamista.

Kemira on luonut toimintamalleja sekä kohdistanut konsernitason resursseja yritystotojen aktiiviseen hallintaan ja toteutuksen tukemiseen. Mahdollisten yritystotojen arvioinnissa sekä niihin liittyvissä transaktioissa ja integraatioissa käytetään myös ulkoisia neuvonantajia.

Innovaatio ja T&K-toiminta

Kemiran tutkimus- ja tuotekehitystoiminta on ensisijaisen tärkeä organisen kasvun ja erottautumisen edistäjä. Uudet tuotelanseerukset edistävät Kemiran tai sen asiakkaiden prosessien tehokkuutta ja vastuullisuutta sekä parantavat Kemiran kannattavuutta. Kemiran tuleva markkina-asema ja kannattavuus riippuvat sen kyvystä ymmärtää asiakkaiden nykyisiä ja tulevia tarpeita ja markkinatrendejä ja vastata niihin sekä sen kyvystä innovoida uusia markkinasta erottautuvia tuotteita ja sovelluksia. Epäonnistuminen innovoinnissa, uusien teknologioiden tunnistamisessa tai uusien tuotteiden ja palvelukonseptien kaupallistamisessa voi johtaa siihen, ettei kasvutavoitteita saavuteta.

Innovaatioon ja tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan liittyviä riskejä hallitaan tutkimus- ja tuotekehitysohjelmien tehokkaalla hallinnalla yhteistyössä T&K-toiminnon ja kahden segmentin kanssa. Kemira on parantanut liiketoiminnan kehitysyksiköiden, T&K-toiminnon ja myynti- ja markkinointiyksiköiden välistä yhteistyötä ymmärtääkseen paremmin asiakkaiden tulevia tarpeita ja odotuksia. Kehittämällä jatkuvasti tuotekehitysprosessejaan Kemira pyrkii myös nopeuttamaan innovaatioprojektien toteutusta. Kemira jatkaa erilaistaviin ja vastuullisiin tuotteisiin ja prosesseihin keskittymistä sekä seuraa jatkuvasti uusien tuotteiden ja sovellusten myyntiä.

Lainsäädännön muutokset

Kemiran liiketoimintaa sitovat erilaiset lait ja määräykset, jotka ovat merkittäviä Kemiran strategian kehittämisen ja toteuttamisen kannalta. Kemira katsoo lakien ja määräysten luovan lähtökohtaisesti mahdollisuuksia esimerkiksi vedenkäsittelyssä, mutta jotkut esimerkiksi biologisesti hajoavien raaka-aineiden ja biologisen vedenkäsittelyn käyttöä edistävät uudet lakiehdotukset, rajoittaen alumiinin käyttöä, voivat vaikuttaa kielteisesti Kemiran liiketoimintaan. Merkittävät muutokset esimerkiksi kemikaali-, ympäristö- tai kuljetuslainsäädännössä ja -sääntelyssä voivat vaikuttaa Kemiran kannattavuuteen korkeampien tuotanto- ja kuljetuskustannusten muodossa. Kyseiset muutokset voivat kuitenkin myös luoda Kemiralle uusia liiketoimintamahdollisuuksia.

Uusien aineiden lisääminen REACH-lupamenettelyn tai rajoitusten piiriin voi myös lisätä Kemiran velvoitteita, ja vastaavasti tarvittavan luvan puuttuminen voisi vaikuttaa negatiivisesti Kemiran toimintaan. Myös

muutokset tavaroiden tuontia ja vientiä sekä tullausta koskevassa sääntelyssä luovat osaltaan tarpeen seurata ja hallinnoida tuotteiden ja kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuutta muun muassa tuotteiden vaatimustenmukaisen maahantuonnin varmistamiseksi.

Kemira seuraa jatkuvasti lainsäädäntöä koskevaa vuoropuhelua ollakseen tietoinen sen myyntiin, tuotantoon ja tuotekehitykseen mahdollisesti vaikuttavaan lainsäädäntöön ja sääntelyyn suunnitelluista ja tulossa olevista muutoksista. Kemira on luonut sisäisen prosessin, jolla hallinnoidaan mahdollisesti huolenaiheita aiheuttavia aineita Kemiran portfolioissa. Prosessissa tarkastellaan muun muassa mahdollisuuksia korvata tällaiset aineet vaihtoehtoisilla aineilla, jos niitä koskeva sääntely tiukkenee. Kemira on myös keskittänyt huomiotaan kansainvälisen kaupankäynnin säännöstenmukaisuuden varmistamiseen sekä lisännyt tähän tarvittavia resursseja.

Sääntelyn vaikutukset otetaan järjestelmällisesti huomioon strategisessa päätöksenteossa. Kemira osallistuu myös aktiivisesti sääntelyä koskevaan vuoropuheluun silloin kuin se on toimialan ja liiketoiminnan näkökulmasta perusteltua.

Osaamisen hallinta

Kilpailukyvyyn ja kasvun varmistamiseksi sekä toimintojen tehostamiseksi on äärimmäisen tärkeää palkata ja pitää palveluksessa oikeanlaisia taitoja ja osaamista tarjoavia työntekijöitä (esim. tutkimus- ja tuotekehitys-, myynti-, asiakaspalvelu- ja markkinointiosajat). Kemira pyrkii jatkuvasti tunnistamaan suuria potentiaaleja ja avainosaajia tulevaisuuden tarpeisiin. Palkitsemis-, koulutus- ja urakehitysohjelmien järjestelmällinen kehittäminen ja parantaminen auttaa Kemiraa varmistamaan osaavan henkilöstön saatavuuden tulevaisuudessakin.

Yksityiskohtainen selvitys Kemiran riskienhallinnan periaatteista ja organisoinnista on luettavissa yhtiön kotisivuilla osoitteessa www.kemira.fi. Selvitys rahoitusriskeistä on julkaistu tilinpäätöksen liitetiedoissa.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISIÄ TAPAHTUMIA

Kemira mukaan yhteisyritykseen Etelä-Koreassa

Kemira on allekirjoittanut 14.1.2019 sopimuksen, jolla se muodostaa yhteisyrityksen yksityisen kemian alan yrityksen Yongsan Chemicalsin kanssa Etelä-Koreassa. Yhteisyrityksen nimeksi tulee Kemira Yongsan Chemicals Co., Ltd (NewCo).

Sopimuksella Kemira vahvistaa toimintaansa ja kannattavaa kasvuaan Aasian ja Tyynenmeren alueella. NewCon tuotanto tulee keskittymään kuivan polyakryyliamidin (DPAM), kationisen monomeerin Q9 (AMD) ja muiden pakkausmateriaalien ja paperin tuotannossa sekä jätevesien käsittelyssä ja lietteen kuivatuksessa käytettävien imeytys- ja kuivatuskemikaalien valmistukseen.

NewCon myötä Kemira toimittaa asiakkailleen ensiluokkaisia DPAM-tuotteita. Taaksepäin suuntautuvalla integraatiolla mukaan on nyt tuotu myös laadukkaiden AMD-kemikaalien tuotanto. Tällä varmistetaan kestävä ja kustannustehokas valmistuskapasiteetti, joka täyttää asiakkaiden tarpeet ja vaatimukset. Uusi kapasiteetti vastaa Kemiran kuivien polymeerien kasvavaan kysyntään maailmanlaajuisesti.

Kemira investoi yhteisyritykseen useita miljoonia euroja, ja sillä tulee olemaan yrityksestä 35 %:n vähemmistöosuus.

Kemira laajentaa tuotantoa Alabamassa, Yhdysvalloissa

Kemira on ilmoittanut kaksivuotisesta noin 60 miljoonan euron investoinnista, jolla kasvatetaan emulsiopolymeerien tuotantoa Alabaman Mobilessa sijaitsevassa tuotantolaitoksessa. Laajennus mahdollistaa Kemiralle lisäksi modernisoinnin biopohjaisten akryyliamidien tuotantoon Mobilen tehtaalla.

Investointi on Kemiralle tärkeä askel kohti strategiassa määritettyjä kasvutavoitteita. Samalla se turvaa Kemiran aseman maailman johtavana polymeerien tuottajana ja osoittaa yhtiön sitoutumisen öljy- ja kaasuteollisuuteen.

Rakennustyöt aloitetaan Mobilessa vuoden 2019 ensimmäisen neljänneksen aikana, ja kaupallisen tuotannon odotetaan käynnistyvän vuoden 2021 alussa.

Nimitystoimikunnan ehdotukset varsinaiselle yhtiökokoukselle 2019

Kemira Oyj:n nimitystoimikunta ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että yhtiön hallitukseen valitaan kuusi jäsentä ja että hallitukseen valitaan uudelleen sen nykyiset jäsenet Wolfgang Büchele, Shirley Cunningham, Kaisa Hietala, Timo Lappalainen, Jari Paasikivi ja Kerttu Tuomas. Lisäksi nimitystoimikunta ehdottaa, että Jari Paasikivi valitaan hallituksen puheenjohtajaksi ja Kerttu Tuomas varapuheenjohtajaksi. Kaikki valittavaksi ehdotetut henkilöt ovat antaneet suostumuksensa ehdokkuudelle.

Nimitystoimikunta ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että hallituksen jäsenille maksettavia palkkioita nostetaan seuraavasti: puheenjohtaja 80 000 eurosta 92 000 euroon vuodessa, varapuheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja 49 000 eurosta 55 000 euroon vuodessa ja muut jäsenet 39 000 eurosta 44 000 euroon vuodessa. Vuosittaisia palkkioita on nostettu viimeksi vuonna 2015.

Nimitystoimikunta ehdottaa, että hallituksen ja valiokuntien kokouksista maksettavat kokouspalkkiot pysyvät muuttumattomina. Kokouspalkkiot ovat siten kustakin kokouksesta seuraavat: Suomessa asuvat jäsenet 600 euroa, muualla Euroopassa asuvat jäsenet 1 200 ja Euroopan ulkopuolella asuvat jäsenet 2 400 euroa. Matkustuskustannukset ehdotetaan korvattavaksi yhtiön matkustuspolitiikan mukaan.

Nimitystoimikunta ehdottaa lisäksi, että hallituksen vuosipalkkio maksetaan yhtiön osakkeiden ja rahaosuuden yhdistelmänä siten, että vuosipalkkiosta 40 % maksetaan yhtiön hallussa olevina, tai mikäli tämä ei ole mahdollista, markkinoilta hankittavina Kemiran osakkeina ja 60 % maksetaan rahana. Osakkeet luovutetaan hallituksen jäsenille ja tarvittaessa hankitaan markkinoilta suoraan hallituksen jäsenten lukuun kahden viikon kuluessa siitä, kun Kemiran osavuositiedot julkaistaan 1.1.-31.3.2019 on julkaistu. Kokouspalkkiot ehdotetaan maksettavaksi rahana.

Nimitystoimikunnassa ovat toimineet puheenjohtajana Oras Invest Oy:n toimitusjohtaja Annika Paasikivi ja jäsenenä Solidium Oy:n toimitusjohtaja Antti Mäkinen, Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman varatoimitusjohtaja Reima Rytsölä ja Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen sijoitusjohtaja Mikko Mursula sekä Kemira Oyj:n hallituksen puheenjohtaja Jari Paasikivi asiantuntijajäsenenä.

OSINKO JA OSINKOPOLITIikka

Kemira Oyj:n voitonjakokelpoiset varat 31.12.2018 olivat 835 333 094 euroa, josta tilikauden tuloksen osuus oli 132 458 292 euroa. Yhtiön taloudellisessa tilanteessa ei ole tilikauden päättymisen jälkeen tapahtunut olennaisia muutoksia.

Kemira Oyj:n hallitus ehdottaa 21.3.2019 pidettävälle varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2018 päättyneeltä tilikaudelta vahvistetun taseen perusteella maksetaan 0,53 euron osakekohtainen osinko eli yhteensä 81 miljoonaa euroa.

Kemiran osinkopolitiikan mukaisesti tavoitteena on jakaa vakaata ja kilpailukykyistä osinkoa.

IFRS 16 -RAPORTOINTISTANDARDIN KÄYTTÖÖNOTTO

Kemira otti käyttöön IFRS 16 -standardin 1.1.2019. Tuloslaskelmassa nykyiset vuokratulot korvataan IFRS 16 -standardin mukaan käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelkaan liittyvillä korkokuluilla, mistä johtuen IFRS 16 -standardin vaikutus tilikauden tulokseen on vähäinen. Tällä hetkellä Kemira arvioi, että IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan kasvattavan taseen loppusummaa noin 5 %, käyttökateprosenttia noin prosenttiyksiköllä ja velkaantuneisuusastetta noin 10 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 IFRS 16 -standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus operatiiviseen käyttökatteeseen. Katso lisätiedot sivulta 40.

VUODEN 2019 NÄKYMÄT

Kemira odottaa operatiivisen käyttökatteen (2018: 323,1 miljoonaa euroa) kasvavan edellisvuoden tasosta vertailukelpoisesti IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönoton vaikutus pois lukien.

KESKIPITKÄN JA PITKÄN AIKAVÄLIN TALOUDELLISET TAVOITTEET (PÄIVITETTY IFRS 16 -RAPORTOINTISTANDARDIN KÄYTTÖÖNOTON MYÖTÄ)

Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökatteprosentti 15-17 %. Velkaantumisastetavoitteena on alle 75 %. (Ennen IFRS 16 -raportointistandardin käyttöönottoa taloudelliset tavoitteet olivat: Kemiran tavoitteena on markkinoita nopeampi liikevaihdon kasvu ja operatiivinen käyttökatteprosentti 14-16 %. Velkaantumisastetavoitteena on alle 60 %.)

Helsingissä 7.2.2019

Kemira Oyj
Hallitus

Kaikki tässä katsauksessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat johdon tämänhetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä, ja todelliset tulokset voivat olla merkittävästikin erilaiset.

SIJOITTAJAKALENTERI 2019

Osavuositarkastus, tammi-maaliskuu 2019	26.4.2019
Puolivuosikatsaus tammi-kesäkuu 2019	19.7.2019
Osavuositarkastus, tammi-syyskuu 2019	24.10.2019

Varsinainen yhtiökokous pidetään 21.3.2019 Marina Congress Centerissä Helsingissä.

TIEDOTUSTILAISUUS JA PUHELINKONFERENSSI ANALYYTIKOILLE JA TOIMITTAJILLE

Tulosjulkistustilaisuus analyytikoille, sijoittajille ja lehdistölle järjestetään perjantaina 8.2.2019 klo 10.30 **Hotel Kämpissä, Kluuvikatu 2, 2. krs, Helsinki**. Tuloksen esittelevät toimitusjohtaja Jari Rosendal ja talousjohtaja Petri Castrén. Tilaisuus on englanninkielinen ja sen voi katsoa webcastina yhtiön internetsivuilla osoitteessa: www.kemira.com/investors. Esitysmateriaali ja tallenne webcastista ovat saatavilla yllämainituilla internetsivuilla. Suomeksi esitysmateriaali löytyy osoitteesta: www.kemira.com/fi/sijoittajat.

Voit osallistua Q&A-osioon puhelinkonferenssissa soittamalla noin 10 minuuttia ennen tilaisuuden alkua numeroon 09 81710310. Konferenssitunnus: 23886213#.

KEMIRA-KONSERNI

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	10-12/2018	10-12/2017	2018	2017
Milj. euroa				
Liikevaihto	661,8	636,5	2 592,8	2 486,0
Liiketoiminnan muut tuotot	5,4	2,7	14,8	6,8
Liiketoiminnan kulut	-585,9	-560,8	-2 292,8	-2 210,4
Käyttökate	81,3	78,4	314,8	282,4
Poistot ja arvonalentumiset	-40,2	-36,6	-166,6	-141,0
Liikevoitto	41,1	41,8	148,2	141,4
Rahoituskulut, netto	-5,8	-7,1	-25,0	-28,9
Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista	0,0	-0,1	0,0	0,2
Voitto ennen veroja	35,4	34,6	123,3	112,6
Tuloverot	-8,9	-8,8	-28,1	-27,4
Tilikauden tulos	26,5	25,8	95,2	85,2
Tilikauden tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	25,5	24,3	89,1	78,6
Määräysvallattomille omistajille	1,0	1,5	6,1	6,6
Tilikauden tulos	26,5	25,8	95,2	85,2
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu, euroa	0,17	0,16	0,58	0,52

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

	10-12/2018	10-12/2017	2018	2017
Milj. euroa				
Tilikauden tulos	26,5	25,8	95,2	85,2
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Muut osakkeet	-	24,0	-	24,0
Muuntoerot	3,8	-7,4	0,2	-46,4
Rahavirran suojaus	5,3	2,6	17,5	3,4
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Muut osakkeet	11,2	-	-5,9	-
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus	10,1	9,6	10,1	9,6
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	30,3	28,8	21,8	-9,4
Tilikauden laaja tulos	56,8	54,5	117,0	75,8
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen				
Emoyhtiön omistajille	55,8	52,8	111,4	68,7
Määräysvallattomille omistajille	1,0	1,8	5,6	7,2
Tilikauden laaja tulos	56,8	54,5	117,0	75,8

KONSERNIN TASE

	31.12.2018	31.12.2017
Milj. euroa		
VARAT		
Pitkäaikaiset varat		
Liikearvo	512,5	505,0
Muut aineettomat hyödykkeet	128,6	100,5
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	938,3	922,9
Osuudet osakkuusyrityksissä	0,7	0,7
Muut osakkeet	228,4	235,8
Laskennalliset verosaamiset	28,2	24,8
Muut pitkäaikaiset varat	2,3	3,8
Saamiset etuuspohjaisista järjestelyistä	61,8	48,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	1 900,7	1 841,5
Lyhytaikaiset varat		
Vaihto-omaisuus	283,8	223,8
Korolliset saamiset	0,2	5,3
Myyntisaamiset ja muut saamiset	420,2	418,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset	13,9	18,7
Rahavarat	144,9	166,1
Lyhytaikaiset varat yhteensä	863,1	832,8
Myytäväksi oleviksi luokitellut pitkäaikaiset omaisuuserät	-	0,6
Varat yhteensä	2 763,8	2 674,9
OMA PÄÄOMA JA VELAT		
Oma pääoma		
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	1 189,6	1 159,0
Määräysvallattomien omistajien osuus	12,9	13,8
Oma pääoma yhteensä	1 202,5	1 172,8
Pitkäaikaiset velat		
Korolliset velat	646,3	669,1
Muut velat	29,0	21,4
Laskennalliset verovelat	71,1	62,4
Velat etuuspohjaisista järjestelyistä	81,2	82,3
Varaukset	29,6	27,2
Pitkäaikaiset velat yhteensä	857,3	862,5
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset velat	240,0	191,4
Ostovelat ja muut velat	439,1	422,8
Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	15,6	14,2
Varaukset	9,2	11,3
Lyhytaikaiset velat yhteensä	703,9	639,7
Velat yhteensä	1 561,2	1 502,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	2 763,8	2 674,9

LYHENNETTY KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

	10-12/2018	10-12/2017	2018	2017
Milj. euroa				
Liiketoiminnan rahavirta				
Tilikauden tulos	26,5	25,8	95,2	85,2
Oikaisut, yhteensä	58,5	36,8	219,6	203,5
Rahavirta ennen nettokäyttöpääoman muutosta	85,0	62,6	314,8	288,7
Nettokäyttöpääoman muutos	16,7	17,9	-51,1	-33,9
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	101,7	80,5	263,7	254,8
Rahoituskulut, netto ja saadut osingot	-6,3	-5,6	-29,9	-25,0
Maksetut välittömät verot	-7,2	-3,5	-23,6	-24,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	88,2	71,4	210,2	205,1
Investointien rahavirta				
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat, vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-44,4	0,0	-43,3	0,0
Muut investoinnit	-53,2	-64,2	-150,4	-190,1
Luovutustulot	0,9	1,6	7,3	3,0
Lainasaamisten vähennys (+) / lisäys (-)	5,2	-5,1	5,2	-5,1
Investointien nettorahavirta	-91,5	-67,7	-181,3	-192,2
Rahoituksen rahavirta				
Pitkäaikaisten lainojen nostot (+)	6,1	0,0	96,2	100,0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut (-)	-5,3	-9,7	-69,2	-62,1
Lyhytaikaisten lainojen nostot (+) / takaisinmaksut (-)	2,4	11,7	10,3	36,3
Maksetut osingot	0,0	0,0	-87,3	-86,9
Rahoituksen nettorahavirta	3,2	2,0	-50,1	-12,7
Rahavarojen nettovähennys (-) / -lisäys (+)	-0,1	5,7	-21,1	0,3
Rahavarat tilikauden lopussa	144,9	166,1	144,9	166,1
Valuuttakurssivoitot (+) / -tappiot (-) rahavaroista	0,1	-0,1	-0,1	-7,5
Rahavarat tilikauden alussa	144,9	160,5	166,1	173,4
Rahavarojen nettovähennys (-) / -lisäys (+)	-0,1	5,7	-21,1	0,3

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Milj. euroa	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma								Määräys- vallattomien omistajien osuus	Oma pääoma Yhteensä
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Käyvän arvon ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Muuntoerot	Omat osakkeet	Kertyneet voittovarot	Yhteensä		
Oma pääoma 1.1.2017	221,8	257,9	72,2	196,3	-0,8	-20,0	442,6	1 170,0	12,9	1 182,9
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	78,6	78,6	6,6	85,2
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-	-	27,4	-	-46,9	-	9,6	-9,9	0,5	-9,4
Tilikauden laaja tulos	-	-	27,4	-	-46,9	-	88,2	68,7	7,2	75,8
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-80,7 ¹⁾	-80,7	-6,2	-86,9
Omien osakkeiden palautus	-	-	-	-	-	-0,2	-	-0,2	-	-0,2
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	-	-	-	-	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Osakeperusteinen palkitseminen	-	-	-	-	-	-	1,1	1,1	-	1,1
Siirrot omassa pääomassa	-	-	-0,9	-	-	-	0,9	0,0	-	0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-0,9	-	-	-0,1	-78,7	-79,7	-6,2	-85,9
Oma pääoma 31.12.2017	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	452,1	1 159,0	13,8	1 172,8
¹⁾ Vuoden 2016 tuloksesta jaetun osingon yhteismäärä oli 80,7 milj. e (0,53 euroa osakkeelta). Yhtiökokous hyväksyi 0,53 euron osingon 24.3.2017. Osingon täsmäytyspäivä oli 28.3.2017 ja osinko maksettiin 11.4.2017.										
Oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	452,1	1 159,0	13,8	1 172,8
Laatimisperiaatteen muutokset	-	-	-	-	-	-	-0,2 ²⁾	-0,2	-	-0,2
Oikaistu oma pääoma 1.1.2018	221,8	257,9	98,7	196,3	-47,7	-20,1	451,9	1 158,8	13,8	1 172,6
Tilikauden tulos	-	-	-	-	-	-	89,1	89,1	6,1	95,2
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen	-	-	11,5	-	0,6	-	10,1	22,2	-0,4	21,8
Tilikauden laaja tulos	-	-	11,5	-	0,6	-	99,3	111,4	5,6	117,0
Liiketoimet omistajien kanssa										
Osingonjako	-	-	-	-	-	-	-80,8 ³⁾	-80,8	-6,5	-87,3
Omien osakkeiden siirto osakepalkkiojärjestelmään kuuluville	-	-	-	-	-	1,0	-	1,0	-	1,0
Omien osakkeiden siirto hallitukselle	-	-	-	-	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Omien osakkeiden palautus	-	-	-	-	-	0,0	-	0,0	-	0,0
Osakeperusteinen palkitseminen	-	-	-	-	-	-	-0,8	-0,8	-	-0,8
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-	-	-	1,1	-81,6	-80,5	-6,5	-87,0
Oma pääoma 31.12.2018	221,8	257,9	110,2	196,3	-47,1	-19,1	469,6	1 189,6	12,9	1 202,5

²⁾ Kemira on ottanut käyttöön IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista - ja IFRS 9 Rahoitusinstrumentit -standardit sekä muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin. Standardimuutosten seurauksena oman pääoman kertyneitä voittovarvoja on oikaistu 1.1.2018. IFRS 15 -standardi ei muuttanut Kemiran myynnin tulotulospäätöksiä, eikä siten aiheuttanut oikaisua kertyneisiin voittovarvoihin. IFRS 9 -standardi vaikuttaa pääosin Kemiran lainasaamisten arvostukseen ja myyntisaamisten luottotappioiden kirjaamiskäytäntöön. Kirjaamiskäytännön muutoksesta johtuen kertyneitä voittovarvoja on oikaistu yhteensä -1,0 milj. euroa. IFRS 2 -standardin muutoksen käyttöönoton yhteydessä Kemira on luokitellut osakeperusteiset palkitsemisjärjestelyt kokonaan omaksi pääomaksi maksettavaksi järjestelyksi ja uudelleenluokitellut osakepalkitsemisjärjestelyihin liittyvät velat oman pääoman kertyneisiin voittovarvoihin. Kirjaamiskäytännön muutoksen seurauksena kertyneitä voittovarvoja on oikaistu 0,8 milj. euroa. Oman pääoman kokonaisvaikutus lainasaamisista, myyntisaamisista ja osakeperusteisista maksuista on yhteensä -0,2 milj. euroa mukaan lukien laskennalliset verot. Vertailukausia ei oikaistu takautuvasti.

³⁾ Vuoden 2017 tuloksesta jaetun osingon yhteismäärä oli 80,8 milj. e (0,53 euroa osakkeelta). Yhtiökokous hyväksyi 0,53 euron osingon 21.3.2018. Osingon täsmäytyspäivä oli 23.3.2018 ja osinko maksettiin 5.4.2018.

Kemiran hallussa oli 31.12.2018 omia osakkeita yhteensä 2 832 297 kpl. Omien osakkeiden keskimääräinen hankintahinta oli 6,73 euroa ja osuus osakepääomasta ja kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä 1,8 %. Omien osakkeiden yhteenlaskettu kirjanpidollinen vasta-arvo on 4,0 milj. euroa.

Ylikurssirahasto on vuoden 2001 optio-ohjelman merkintöjen kautta karttunut, vanhan osakeyhtiölain (734/1978) mukainen rahasto, joka ei enää muutu. Käyvän arvon rahasto on käypään arvoon arvostettujen osakkeiden sekä suojauslaskennan kautta karttuva rahasto. Muut rahastot ovat paikallisten lainsäädäntöjen vaatimia. Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

TUNNUSLUVUT

Kemira esittää IFRS-raportoinnissa tiettyjä taloudellisia tunnuslukuja (vaihtoehtoiset tunnusluvut), jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määritellyjä tunnuslukuja. Kemira uskoo, että vaihtoehtoiset tunnusluvut, kuten orgaaninen kasvu¹⁾, käyttökate, operatiivinen käyttökate, rahavirta investointien jälkeen ja velkaantumisaste, antavat hyödyllistä ja vertailukelpoista tietoa pääomamarkkinoille ja Kemiran johdolle yhtiön liiketoiminnan kehityksestä ja taloudellisesta tilanteesta. Tiedety vaihtoehtoiset tunnusluvut ovat myös palkitsemisen kriteerejä.

Kemiran esittämiä vaihtoehtoisia tunnuslukuja ei pidä tarkastella erillään vastaavista IFRS-tunnusluvuista, ja niitä tulee lukea yhdessä lähinnä vastaavien IFRS-tunnuslukujen kanssa. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat luettavissa tässä raportissa ja osoitteessa www.kemira.fi > Sijoittajat > Taloustieto.

¹⁾Liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa yritysostot ja -myynnit pois lukien.

	2018	2018	2018	2018	2017	2017	2017	2017	2018	2017
	10-12	7-9	4-6	1-3	10-12	7-9	4-6	1-3	1-12	1-12
Tuloslaskelma ja kannattavuus										
Liikevaihto, milj. euroa	661,8	669,6	647,6	613,7	636,5	622,2	617,2	610,0	2 592,8	2 486,0
Operatiivinen käyttökate, milj. euroa	84,5	89,0	80,2	69,4	80,7	84,5	77,1	69,0	323,1	311,3
Operatiivinen käyttökate, %	12,8	13,3	12,4	11,3	12,7	13,6	12,5	11,3	12,5	12,5
Käyttökate, milj. euroa	81,3	82,8	82,5	68,2	78,4	70,2	67,0	66,7	314,8	282,4
Käyttökate, %	12,3	12,4	12,7	11,1	12,3	11,3	10,9	10,9	12,1	11,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökateissa, milj. euroa	-3,2	-6,2	2,3	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-8,3	-28,9
Operatiivinen liikevoitto, milj. euroa	44,8	50,0	45,1	33,9	44,0	47,7	43,6	34,9	173,8	170,3
Operatiivinen liikevoitto, %	6,8	7,5	7,0	5,5	6,9	7,7	7,1	5,7	6,7	6,9
Liikevoitto, milj. euroa	41,1	35,9	38,5	32,7	41,8	33,4	33,5	32,6	148,2	141,4
Liikevoitto, %	6,2	5,4	5,9	5,3	6,6	5,4	5,4	5,3	5,7	5,7
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa, milj. euroa	-3,7	-14,1	-6,6	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-25,6	-28,9
Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %	7,8	6,5	6,8	6,6	7,8	6,2	6,4	6,2	7,0	6,6
Sidottu pääoma, milj. euroa	1 781,4	1 759,5	1 754,6	1 753,9	1 763,2	1 759,9	1 749,7	1 736,8	1 781,4	1 763,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, %	9,8	9,8	9,7	9,7	9,7	9,2	9,2	9,5	9,8	9,7
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	8,3	8,5	8,3	8,1	8,0	7,3	8,0	8,1	8,3	8,0
Rahavirta										
Liiketoiminnan nettorahavirta, milj. euroa	88,2	64,2	23,4	34,5	71,4	92,9	28,6	12,2	210,2	205,1
Investoinnit, milj. euroa	97,6	36,3	37,4	22,4	64,2	43,8	45,2	36,9	193,7	190,1
Investoinnit ilman yritysostoja, milj. euroa	53,2	34,3	39,8	23,2	64,2	43,8	45,2	36,9	150,4	190,1
Investoinnit ilman yritysostoja / liikevaihto, %	8,0	5,1	6,1	3,8	10,1	7,0	7,3	6,0	5,8	7,6
Rahavirta investointien jälkeen, milj. euroa	-3,3	28,8	-12,9	16,4	3,7	50,4	-16,5	-24,6	29,0	13,0
Tase ja vakavaraisuus										
Omavaraisuusaste, %	43,5	42,8	43,0	40,5	43,9	43,3	42,9	42,7	43,5	43,9
Velkaantuneisuus (gearing), %	61,7	65,0	67,4	61,5	59,2	62,7	68,6	59,1	61,7	59,2
Korolliset nettovelat, milj. euroa	741,4	744,3	772,6	677,9	694,4	700,7	758,0	660,9	741,4	694,4
Henkilömäärä										
Henkilöstö kauden lopussa	4 915	4 798	4 858	4 740	4 732	4 749	4 849	4 771	4 915	4 732
Henkilöstö keskimäärin	4 839	4 844	4 820	4 736	4 736	4 791	4 820	4 775	4 810	4 781
Valuuttakurssit kauden lopussa										
USD	1,145	1,158	1,166	1,232	1,199	1,181	1,141	1,069	1,145	1,199
CAD	1,561	1,506	1,544	1,590	1,504	1,469	1,478	1,427	1,561	1,504
SEK	10,255	10,309	10,453	10,284	9,844	9,649	9,639	9,532	10,255	9,844
CNY	7,875	7,966	7,717	7,747	7,804	7,853	7,738	7,364	7,875	7,804
BRL	4,444	4,654	4,488	4,094	3,973	3,764	3,760	3,380	4,444	3,973
Osakekohtaiset tunnusluvut, euroa										
Osakekohtainen tulos, laimentamaton ja laimennettu ¹⁾	0,17	0,14	0,14	0,14	0,16	0,12	0,12	0,12	0,58	0,52
Liiketoiminnan nettorahavirta / osake, ¹⁾	0,58	0,42	0,15	0,23	0,47	0,61	0,19	0,08	1,38	1,35
Oma pääoma / osake ¹⁾	7,80	7,44	7,42	7,13	7,61	7,26	7,18	7,24	7,80	7,61
Osakemäärät (1 000)										
Keskimääräinen osakemäärä, laimentamaton ¹⁾	152 510	152 510	152 510	152 403	152 357	152 362	152 360	152 358	152 484	152 359
Keskimääräinen osakemäärä, laimennettu ¹⁾	152 811	152 754	152 755	152 753	152 564	152 595	152 605	152 611	152 768	152 594
Osakemäärä kauden lopulla, laimentamaton ¹⁾	152 510	152 510	152 514	152 503	152 354	152 362	152 362	152 354	152 510	152 354
Osakemäärä kauden lopulla, laimennettu ¹⁾	152 927	152 752	152 758	152 747	152 512	152 595	152 595	152 606	152 927	152 512

¹⁾ Osakkeiden lukumäärä, joka ei sisällä konsernin omistamia omia osakkeita.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT

Operatiivinen käyttökate

Liikevoitto + poistot + arvonalentumiset +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ¹⁾

Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat + transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa + liiketoimintojen ja omaisuuden myynti + muut erät

Operatiivinen liikevoitto

Liikevoitto +/- vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Sijoitetun pääoman tuotto (ROI), %

$$\frac{\text{(Voitto ennen veroja + korkokulut + muut rahoituskulut)} \times 100}{\text{(Taseen loppusumma - korottomat velat)}^2}$$

Operatiivinen sidotun pääoman tuotto (Operatiivinen ROCE), %

$$\frac{\text{(Operatiivinen liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksesta)} \times 100^3}{\text{Sidottu pääoma}^{4) 5)}$$

Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %

$$\frac{\text{(Liikevoitto + osuus osakkuusyritysten tuloksesta)} \times 100^3}{\text{Sidottu pääoma}^{4) 5)}$$

Nettokäyttöpääoma

Vaihto-omaisuus + myyntisaamiset + muut saamiset, poislukien saamiset, jaksotetut korkotuotot ja muut rahoituserät - ostovelat - muut vela poislukien johdannaisvelat, jaksotetut korkokulut ja muut rahoituserät

Rahavirta investointien jälkeen

Liiketoiminnan nettorahavirta + investointien nettorahavirta

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Oma pääoma} \times 100}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakat}}$$

Velkaantuneisuus (gearing), %

$$\frac{\text{Korolliset nettovelat} \times 100}{\text{Oma pääoma}}$$

Korolliset nettovelat

Korolliset velat - rahavarat

Osakekohtainen tulos (EPS)

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden voitosta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$$

Liiketoiminnan nettorahavirta / osake

$$\frac{\text{Liiketoiminnasta kertynyt nettorahavirta}}{\text{Keskimääräinen osakemäärä}}$$

Oma pääoma / osake

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma kauden lopussa}}{\text{Osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$$

¹⁾ Taloudelliset tunnusluvut, jotka eivät ole IFRS-standardien mukaan määriteltyjä tunnuslukuja voivat sisältää tuottoja ja kuluja, jotka vaikuttavat Kemiran taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuuteen. Yleensä nämä vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät ovat uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat; transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa sekä liiketoimintojen ja omaisuuden myynti.

²⁾ Keskimäärin

³⁾ Liikevoitto ja osuus osakkuusyritysten tuloksesta ovat 12 kuukauden liukuva keskiarvo katsauskauden lopussa.

⁴⁾ 12 kuukauden liukuva keskiarvo

⁵⁾ Sidottu pääoma = aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet + aineettomat hyödykkeet + nettokäyttöpääoma + osuudet osakkuusyrityksissä

TUNNUSLUKUJEN TÄSMÄYTYS IFRS-LUKUIHIN

	2018	2018	2018	2018	2017	2017	2017	2017	2018	2017
	10-12	7-9	4-6	1-3	10-12	7-9	4-6	1-3	1-12	1-12
Miilj. euroa										
VERTAILUKELPOISUUTEEN VAIKUTTAVAT ERÄT KÄYTTÖKATTEESSA JA LIIKEVOITOSSA										
Operatiivinen käyttökate	84,5	89,0	80,2	69,4	80,7	84,5	77,1	69,0	323,1	311,3
Uudelleenjärjestely- ja kustannussäästöohjelmat	-2,7	-5,5	-0,8	0,0	-2,4	-1,2	-7,5	-1,9	-8,9	-13,1
Transaktio- ja integraatiokulut yrityshankinnoissa	3,1	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,3	0,2	0,1	2,8	0,3
Liiketoimintojen ja omaisuuden myynti	0,0	0,0	5,7	0,0	0,8	0,0	-2,6	0,0	5,7	-1,9
Muut erät	-3,6	-0,8	-2,6	-1,0	-0,3	-13,4	-0,1	-0,5	-7,9	-14,4
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät yhteensä	-3,2	-6,2	2,3	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-8,3	-28,9
Käyttökate	81,3	82,8	82,5	68,2	78,4	70,2	67,0	66,7	314,8	282,4
Operatiivinen liikevoitto	44,8	50,0	45,1	33,9	44,0	47,7	43,6	34,9	173,8	170,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa arvonlaskemisissa	-3,2	-6,2	2,3	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-8,3	-28,9
Liikevoitto	41,1	35,9	38,5	32,7	41,8	33,4	33,5	32,6	148,2	141,4
SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO JA OPERATIIVINEN SIDOTUN PÄÄOMAN TUOTTO										
Operatiivinen liikevoitto	44,8	50,0	45,1	33,9	44,0	47,7	43,5	34,9	173,8	170,3
Liikevoitto	41,1	35,9	38,5	32,7	41,8	33,4	33,5	32,6	148,2	141,4
Osuus osakkuusyritysten voitoista ja tappioista	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2
Sidottu pääoma	1 781,4	1 759,5	1 754,6	1 753,9	1 763,2	1 759,9	1 749,7	1 736,8	1 781,4	1 763,2
Operatiivinen sidotun pääoman tuotto, %	9,8	9,8	9,7	9,7	9,7	9,2	9,2	9,5	9,8	9,7
Sidotun pääoman tuotto (ROCE), %	8,3	8,5	8,3	8,1	8,0	7,3	8,0	8,1	8,3	8,0
NETTOKÄYTTÖPÄÄOMA										
Vaihto-omaisuus	283,8	268,6	254,9	237,1	223,8	224,4	227,1	230,2	283,8	223,8
Myyntisaamiset ja muut saamiset	420,2	457,3	449,2	423,7	418,8	398,6	419,5	412,8	420,2	418,8
Poislukien rahoituserät muissa saamisissa	-32,5	-33,1	-33,4	-22,2	-21,4	-18,3	-21,2	-15,1	-32,5	-21,4
Ostovelat ja muut velat	439,1	421,5	405,4	495,2	422,8	385,6	384,2	490,3	439,1	422,8
Poislukien rahoituserät muissa veloissa	-28,0	-9,9	-12,3	-96,5	-12,0	-11,1	-5,6	-98,4	-28,0	-12,0
Nettokäyttöpääoma	260,4	281,1	277,6	240,0	210,5	230,3	246,8	236,0	260,4	210,5
KOROLLISET NETTOVELAT										
Pitkäaikaiset korolliset velat	646,3	653,1	658,4	758,8	669,1	674,5	690,9	592,1	646,3	669,1
Lyhytaikaiset korolliset velat	240,0	236,1	243,5	148,9	191,4	186,6	180,8	200,3	240,0	191,4
Korolliset velat	886,3	889,2	902,0	907,7	860,5	861,2	871,7	792,4	886,3	860,5
Rahavarat	144,9	144,9	129,3	229,9	166,1	160,5	113,7	131,5	144,9	166,1
Korolliset nettovelat	741,4	744,3	772,6	677,8	694,4	700,7	758,0	660,9	741,4	694,4

SEGMENTTIEN VUOSINELJÄNNESTIEDOT

	2018 10-12	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3	2018 1-12	2017 1-12
Milj. euroa										
Liikevaihto										
Pulp & Paper	390,4	385,2	376,0	368,7	372,8	363,0	368,9	372,2	1 520,2	1 476,9
Industry & Water	271,5	284,4	271,7	245,0	263,8	259,2	248,3	237,8	1 072,6	1 009,1
Yhteensä	661,8	669,6	647,6	613,7	636,5	622,2	617,2	610,0	2 592,8	2 486,0
Operatiivinen käyttökate										
Pulp & Paper	51,2	52,3	45,4	42,7	55,4	48,5	47,8	46,0	191,7	197,7
Industry & Water	33,3	36,7	34,8	26,6	25,3	36,0	29,3	22,9	131,5	113,6
Yhteensä	84,5	89,0	80,2	69,4	80,7	84,5	77,1	69,0	323,1	311,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät käyttökatteessa										
Pulp & Paper	1,8	-4,1	-0,9	-0,7	-0,3	-13,9	-2,7	-0,9	-3,9	-17,9
Industry & Water	-5,0	-2,1	3,2	-0,5	-1,9	-0,4	-7,4	-1,4	-4,4	-11,0
Yhteensä	-3,2	-6,2	2,3	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-8,3	-28,9
Käyttökate										
Pulp & Paper	53,0	48,2	44,6	42,1	55,1	34,6	45,1	45,1	187,8	179,9
Industry & Water	28,3	34,6	38,0	26,1	23,4	35,7	22,0	21,5	127,0	102,5
Yhteensä	81,3	82,8	82,5	68,2	78,4	70,2	67,0	66,7	314,8	282,4
Operatiivinen liikevoitto										
Pulp & Paper	24,1	26,6	22,0	18,9	30,9	24,4	25,7	23,8	91,6	104,8
Industry & Water	20,8	23,4	23,0	15,0	13,1	23,4	17,9	11,1	82,2	65,5
Yhteensä	44,8	50,0	45,1	33,9	44,0	47,7	43,6	34,9	173,8	170,3
Vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät liikevoitossa										
Pulp & Paper	1,8	-12,0	-1,0	-0,7	-0,3	-13,9	-2,7	-0,9	-11,8	-17,9
Industry & Water	-5,5	-2,1	-5,6	-0,5	-1,9	-0,4	-7,4	-1,4	-13,8	-11,0
Yhteensä	-3,7	-14,1	-6,6	-1,2	-2,2	-14,3	-10,1	-2,3	-25,6	-28,9
Liikevoitto										
Pulp & Paper	25,8	14,6	21,1	18,2	30,6	10,4	23,0	22,9	79,8	86,9
Industry & Water	15,3	21,3	17,4	14,5	11,2	23,0	10,5	9,7	68,5	54,4
Yhteensä	41,1	35,9	38,5	32,7	41,8	33,4	33,5	32,6	148,2	141,4

AINEELLISTEN KÄYTTÖMAISUUSHYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

	2018	2017
Milj. euroa		
Kirjanpitoarvo kauden alussa	922,9	915,6
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat	23,3	0,0
Lisäykset	135,2	172,7
Vähennykset	-0,3	-1,2
Poistot ja arvonalentumiset	-138,5	-114,8
Valuuttakurssierot ja muut muutokset	-4,3	-49,4
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	938,3	922,9

LIKEARVON JA MUIDEN AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

	2018	2017
Milj. euroa		
Kirjanpitoarvo kauden alussa	605,5	638,3
Tytäryritysten hankinnat ja liiketoimintakaupat	45,9	0,0
Lisäykset	12,8	13,8
Vähennykset	0,0	0,0
Poistot ja arvonalentumiset	-28,1	-26,2
Valuuttakurssierot ja muut muutokset	5,1	-20,3
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	641,1	605,5

LIIKETOIMINTOJEN YHDISTÄMINEN

Liiketoiminnan hankkiminen Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou yhtiöön Kiinassa

Kemira ja kiinalainen AKD-vahavalmistaja Shandong Tiancheng Wanfeng Chemical Technology (TC Wanfeng) allekirjoittivat 29.9.2017 sopimuksen yrityksen perustamisesta. Nimellä Kemira TC Wanfeng Chemicals Yanzhou (uusi yhtiö) toimiva yhtiö vahvistaa Kemiran asemaa maailman johtavana sellu- ja paperiteollisuuden kemikaalien valmistajana.

Uusi yhtiö valmistaa pääasiassa AKD-vahaa ja sen keskeistä raaka-ainetta, rasvahappokloridia (FACL). Pääosin uusiutuvasta raaka-aineesta valmistettu AKD-vaha on liimausaine, jota käytetään estämään nesteiden imeytyminen kartongin ja paperin valmistuksessa.

Taaksepäin suuntautuva integraatio laajentaa Kemiran asemaa arvoketjussa. Uusi yhtiö on maailman suurin AKD-vahan tuotantolaitos lisäten Kemiran AKD-kapasiteettia. Uuden yhtiön tehdas sijaitsee samalla tehdasalueella kuin Kemiran ensimmäinen AKD-vahatehdas Yanzhoussa Kiinassa. Kahden tuotantolaitoksen läheisyys tuo operatiivisia synergiaetuja. Uuden yhtiön tehdas tarjoaa kasvumahdollisuuksia myös muissa kemikaaleissa.

Kemira saattoi 30.11.2018 päätökseen kaupan liiketoiminnan hankinnasta uuteen yhtiöön ja sai kauppaan liittyvät viranomaisluvut Kiinassa. Uuteen yhtiöön hankitun liiketoiminnan kauppahinta oli 68 milj. euroa, josta osa on vielä maksamatta. Kauppahintaan ei liity ehdollista lisäkauppahintaa. Uudesta yhtiöstä Kemiralla on 80 prosentin ja TC Wanfengillä 20 prosentin omistusosuus. Kauppaan liittyy myynti (put)- ja osto (call)- optiot koskien TC Wanfengin 20 prosentin omistusosuutta uuden yhtiön osakkeista. Myyntioption liittyvä velvoite on kirjattu taseeseen velaksi.

Hankintaan liittyvien IFRS 3 -standardin mukaisten laskelmien tekeminen on meneillään. Näin ollen esitetyt varat ja liikearvo saattavat muuttua 12 kuukauden pituisen arvostamiskauden aikana, kun lopulliset laskelmat valmistuvat. Alustavien laskelmien perusteella 39 milj. euroa kohdistettiin aineettomiin hyödykkeisiin sisällyville patenteille ja kilpailukieltosopimukselle. Hankinnasta aiheutuva ehdollinen liikearvo on 2 milj. euroa, joka aiheutuu pääosin odotettavissa olevista synergiahyödyistä liiketoimintojen yhdistymisestä. Hankittu liiketoiminta on yhdistelty Pulp & Paper -segmenttiin 1.12.2018 alkaen.

Liiketoiminnan kauppahinta hankinta-ajankohtana ja hankinnan seurauksena hankittujen varojen alustavat käyvät arvot ja liikearvo ovat seuraavat:

	Milj. euroa
Hankinnan kauppahinta, yhteensä	68
Aineettomat hyödykkeet	43
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	23
Hankinnan yksilöitävissä oleva varat	66
Liikearvo	2
Hankinnan varat hankinta-ajankohtana	68

Vuonna 2018 liiketoiminnan hankintaan liittyvät menot 0,3 milj. euroa (1,0) sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin.

Hankitun liiketoiminnan kerryttämällä liikevaihdolla ja käyttökatteella ajalta 1.12.-31.12.2018 ei ollut olennaista vaikutusta Kemiran tuloslaskelmaan vuonna 2018.

JOHDANNAISINSTRUMENTIT

Milj. euroa	31.12.2018		31.12.2017	
	Nimellisarvo	Käypä arvo	Nimellisarvo	Käypä arvo
Valuuttajohdannaiset				
Valuuttatermiinisopimukset	358,1	0,2	341,4	1,0
joista rahavirran suojaukseen	18,1	0,2	43,5	0,8
Korkojohdannaiset				
Koronvaihtosopimukset	245,0	0,4	270,0	1,0
joista rahavirran suojaukseen	145,0	-1,3	170,0	-1,6
joista käyvän arvon suojaukseen	100,0	1,7	100,0	2,7
Muut johdannaiset				
	GWh	Käypä arvo	GWh	Käypä arvo
Ostetut sähkötermiinisopimukset	2 278,1	27,6	1 704,5	6,2
joista rahavirran suojaukseen	2 278,1	27,6	1 704,5	6,2
Ostetut sähköfutuurisopimukset	-	-	157,6	-0,1
joista rahavirran suojaukseen	-	-	157,6	-0,1

Sopimusten käypä arvo perustuu raportointipäivän markkinahintaan niiltä osin kuin sopimukset ovat julkisen kaupankäynnin kohteena. Muut sopimukset on arvostettu niistä aiheutuvien kassavirtojen nykyarvoon.

RAHOITUSVAROJEN KÄYVÄT ARVOT

Milj. euroa	31.12.2018				31.12.2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto
Hierarkia								
Muut osakkeet	-	-	228,4	228,4	-	-	235,8	235,8
Muut pitkäaikaiset varat	-	2,3	-	2,3	-	3,8	-	3,8
Valuuttajohdannaiset	-	2,1	-	2,1	-	3,9	-	3,9
Valuuttajohdannaiset, suojauslaskenta	-	0,2	-	0,2	-	0,8	-	0,8
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-	1,7	-	1,7	-	2,7	-	2,7
Muut johdannaiset, suojauslaskenta	-	27,6	-	27,6	-	6,2	-	6,2
Muut saamiset	-	0,2	-	0,2	-	5,3	-	5,3
Myyntisaamiset	-	307,3	-	307,3	-	315,2	-	315,2
Rahavarat	-	144,9	-	144,9	-	166,1	-	166,1
Yhteensä	-	486,3	228,4	714,7	-	504,0	235,8	739,8

Taso 1: Käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

Taso 2: Käypä arvo määritetään arvostusmenetelmien avulla. Käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on todettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on todettavissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti määritettävissä.

Taso 3: Käypä arvo määritetään käyttäen arvostusmenetelmiä, joissa käytettävillä tekijöillä on merkittävä vaikutus kirjattuun käypään arvoon, ja nämä tekijät eivät perustu todettavissa oleviin markkinatietoihin. Taso 3 sisältää pääosin Pohjolan Voima -konsernin osakkeita.

Taso 3 täsmäytyslaskelma	Yhteensä netto	Yhteensä netto
	31.12.2018	31.12.2017
Instrumentti		
Tasearvo kauden alussa	235,8	202,5
Vaikutus muihin laajan tuloksen eriin	-7,5	30,0
Lisäykset	0,0	3,6
Vähennykset	0,0	-0,3
Tasearvo kauden lopussa	228,4	235,8

RAHOITUSVELKOJEN KÄYVÄT ARVOT

Milj. euroa	31.12.2018				31.12.2017			
	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä netto
Hierarkia								
Pitkäaikaiset lainat	-	671,1	-	671,1	-	697,2	-	697,2
Pitkäaikaisen lainojen lyhennykset	-	110,6	-	110,6	-	74,8	-	74,8
Pitkäaikaiset muut velat	-	29,0	-	29,0	-	21,4	-	21,4
Rahoitusleasingvelat	-	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
Lyhytaikaiset lainat rahoituslaitoksilta	-	136,0	-	136,0	-	126,8	-	126,8
Muut velat	-	27,4	-	27,4	-	31,0	-	31,0
Valuuttajohdannaiset	-	2,2	-	2,2	-	3,7	-	3,7
Korkojohdannaiset, suojauslaskenta	-	1,3	-	1,3	-	1,6	-	1,6
Muut johdannaiset, suojauslaskenta	-	0,0	-	0,0	-	0,1	-	0,1
Ostovelat	-	179,9	-	179,9	-	187,2	-	187,2
Yhteensä	-	1 157,6	-	1 157,6	-	1 143,9	-	1 143,9

VASTUUSITOUMUKSET

	31.12.2018	31.12.2017
Milj. euroa		
Annetut pantit		
Omien sitoumusten puolesta	5,5	5,7
Takaukset		
Omien sitoumusten puolesta	54,7	50,2
Muiden puolesta	2,8	3,9
Käyttöleasingvastuut		
Vuoden sisällä erääntyvät	34,7	32,2
Yli vuoden päästä erääntyvät	170,5	165,4
Muut vastuut		
Omien sitoumusten puolesta	0,9	1,0
Muiden puolesta	6,1	-
Osakkuusyritysten puolesta	-	0,2

Merkittävimmät taseen ulkopuoliset investointisitoumukset

Merkittävimmät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintaa koskevat sopimuksiin perustuvat sitoumukset 31.12.2018 olivat noin 16,4 miljoonaa euroa liittyen tehdasinvestointeihin.

OIKEUDENKÄYNNIT

19.5.2014 Kemira ilmoitti allekirjoittaneensa sovintosopimuksen Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n ja CDC Holding SA:n (yhdessä "CDC") kanssa koskien Helsingissä vireillä ollutta vahingonkorvauskannetta, joka liittyi väitettyihin vanhoihin kilpailuoikeuslainsäädännön rikkomuksiin vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sopimuksen perusteella CDC peruutti vahingonkorvauskanteensa ja Kemira maksoi CDC:lle 18,5 miljoonaa euroa sekä korvasi CDC:lle sen oikeudenkäyntikuluja. Lisäksi sopimus sisälsi merkittäviä Kemiraa koskevia vastuunrajoituksia liittyen tuolloin meneillään olleisiin, CDC:n vireille laittamiin oikeudenkäynteihin Saksassa Dortmundin alioikeudessa (selostettu alla, nyttemmin sovittu) ja Hollannissa Amsterdamin alioikeudessa (selostettu alla, edelleen vireillä).

16.10.2017 Kemira teki sovinnon Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n kanssa sopien omalta osaltaan täysin ja lopullisesti Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:n vuonna 2009 Dortmundissa Kemiraa ja viittä muuta vetyperoksidin tuottajaa vastaan nostaman kanteen koskien väitettyjä vanhoja kilpailulainsäädännön rikkomuksia vetyperoksidiliiketoiminnassa. Sovinnon perusteella Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA peruutti vahingonkorvausvaateensa Kemiran osalta ja Kemira maksoi Cartel Damage Claims Hydrogen Peroxide SA:lle korvauksena ja kuluina 12,7 miljoonaa euroa.

Kemira Oyj:n tytäryhtiö Kemira Chemicals Oy (aiemmin Finnish Chemicals Oy) on 9.6.2011 vastaanottanut asiakirjat, joiden mukaan CDC Project 13 SA haki Amsterdamin alioikeudessa vahingonkorvauksia Kemiralta ja kolmelta muulta yhtiöltä natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista. Euroopan komissio määräsi kesäkuussa 2008 Finnish Chemicals Oy:lle 10,15 miljoonan euron sakon natriumklooraattiliiketoimintaan liittyneistä kilpailulainsäädännön rikkomuksista vuosina 1994-2000. Kemira Oyj osti Finnish Chemicalsin vuonna 2005. Amsterdamin alioikeus antoi 4.6.2014 asiassa päätöksen, jossa se katsoi olevansa toimivaltainen. Kemira valitti kyseisestä toimivaltaa koskevasta päätöksestä Amsterdamin valitustuomioistuimeen, jonka 21.7.2015 antaman päätöksen mukaan Amsterdamin alioikeus on toimivaltainen. Asian käsittely jatkuu Amsterdamin alioikeudessa, jossa ainoa vastaaja on Kemira muiden vastaajien sovittua kanteen CDC Project 13 SA:n kanssa. CDC Project 13 SA vaatii Kemiralta Amsterdamin alioikeudelle 2.12.2015 jättämässään kirjelmässä vahingonkorvauksena ja korkona 2.12.2015 asti laskettuna 61,1 miljoonaa euroa, josta CDC Project 13 SA pyytää oikeutta vähentämään muiden aikaisempien vastaajien osuuden muista kuin heidän suorista myynneistään, ja näin määräytyväle summalle lakimääräistä korkoa 2.12.2015 alkaen. Kemira vastustaa CDC Project 13 SA:n kanteen. Amsterdamin alioikeus antoi 10.5.2017 välipäätöksen tietyistä oikeudellisista kysymyksistä koskien CDC Project 13 SA:n vaatimuksia. Välipäätös oli Kemiralle myönteinen sovellettavien vanhentumisääntöjen osalta, mutta se ei tukenut Kemiran näkemystä siitä, että CDC:lle tehdyt siirrot (jotka väitetysti antavat CDC:lle oikeuden esittää vahingonkorvausvaateita vastaajille) ovat pätemättömiä. CDC on valittanut välipäätöksestä ja vastaavasti Kemira on päättänyt jättää vastavalituksen.

Kuten yllä on mainittu, Kemiran ja CDC:n solmima Helsingin oikeudenkäyntiä koskeva sovinto sisältää myös merkittäviä vastuunrajoituksia Kemiralle koskien CDC-yhtiöiden nostamaa vireillä olevaa oikeudenkäyntiä Amsterdamin. Kyseisistä vastuunrajoituksista huolimatta Kemira ei tällä hetkellä pysty arvioimaan kyseisen kanteen käsittelyn kestoa tai todennäköistä lopputulosta. Oikeudenkäynnin lopputuloksesta ei voi olla varmuutta, ja Kemiralle epäsuotuisilla päätöksillä voi olla haitallinen vaikutus Kemiran liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan tai liiketoiminnan tulokseen. Laajaan kansainväliseen liiketoimintaansa liittyen konserni on kyseisten haasteiden lisäksi osallisena useissa oikeuskäsittelyissä ja se ei odota näiden muiden haasteiden heikentävän merkittävästi konsernin tulosta tai taloudellista asemaa.

LÄHIPIIRI

Lähipiiriin kuuluvan Eläkesäätiö Neliapilan hallitus on tehnyt päätöksen palauttaa ylikatetta Kemira konsernin yhtiöille 15 milj. euroa. Palautus edellyttää Finanssivalvonnan hyväksyntää. Muilta osin lähipiirin kanssa tehdyissä liiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia.

LAATIMISPERIAATTEET

Tilinpäätöstiedote on laadittu IAS 34 Osavuosisatukset -standardin mukaisesti käyttäen samoja laatimisperiaatteita kuin vuosittain päätöksessä. Tilinpäätöstiedotetta tulee lukea yhdessä vuosittain päätöksen 2017 kanssa.

Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on yksittäisinä pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovasta.

Kemira on 1.1.2018 ottanut käyttöön IFRS 9 Rahoitusinstrumentit, IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista sekä muutokset IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin. IFRS-standardien muutoksien luonne on esitetty vuosittain päätöksen 2017 liitetiedossa 1. Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet. Muutoksien vaikutus omaan pääomaan on yhteensä -0,2 milj. euroa, joka on esitetty tämän tilinpäätöstiedotteen laskelmassa konsernin oman pääoman muutoksista. IFRS-standardien muutoksilla ei ollut olennaista vaikutusta tilinpäätöstiedotteeseen.

UUDET IFRS-STANDARDIT

IFRS 16 Vuokrasopimukset

IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardi sisältää kattavan mallin vuokrajärjestelyiden tunnistamiseen ja tilinpäätöskäsittelyyn sekä vuokralleottajille että vuokralleantajille. Standardi korvaa nykyisen IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin ja siihen liittyvät tulkinnat. IFRS 16:n mukaan vuokrasopimuksen ja palvelusopimuksen ero perustuu siihen, onko asiakkaalla määräysvalta yksilöityyn omaisuuserään. Vuokralleottajat eivät jatkossa erottele operatiivisia (taseen ulkopuolisia) ja rahoitusleasingeja (taseessa), vaan näiden sijaan kaikista vuokralle ottajien vuokrasopimuksista kirjataan käyttöoikeusomaisuuserä ja vuokrasopimusvelka (ts. kaikki taseeseen), lyhytaikaisia ja vähäarvoisia vuokrasopimuksia lukuun ottamatta. Toisin kuin vuokralleottajien kirjanpitokäsittely, IFRS 16:n vuokralleantajien vuokrasopimusten kirjaamista koskevat vaatimukset perustuvat nykyisen IAS 17 -standardin vaatimuksiin, ja jatkossakin vuokralleantajien vaaditaan luokittelevan vuokrasopimukset operatiivisiin vuokrasopimuksiin ja rahoitusleasingeihin. Lisäksi IFRS 16 sisältää kattavat liitetietovaatimukset.

Kemira ottaa käyttöön IFRS 16 -standardin 1.1.2019. Käyttöönottoprojektissa on ollut mukana kaikki asiaankuuluvat konsernitoiminnot ja projekti on kattanut mm. tarvittavien laskentaprosessien ja -kontrollien muutokset, vuokrasopimustietojen keräämisen ja ylläpitämisen sekä organisaation kouluttamisen. Kemira on implementoinut vuokrasopimusten hallinnointi- ja laskentatyökalun osana projektia, ja työkalu on otettu käyttöön vuoden 2019 alussa.

IFRS 16 -standardi vaikuttaa Kemira konsernin vuokrasopimusten kirjanpitokäsittelyyn. 31.12.2018 konsernin taseen ulkopuoliset vuokravastuut olivat 205 miljoonaa euroa. Osa näistä vuokravastuista täyttää lyhytaikaisen ja vähäarvoisen vuokrasopimuksen määritelmän, ja osa vuokravastuista liittyy vuokrajärjestelyihin, jotka eivät ole IFRS 16:n mukaisia vuokrasopimuksia. Tuloslaskelmassa nykyiset vuokratulot korvataan IFRS 16 -standardin mukaan käyttöoikeusomaisuuserän poistoilla ja vuokrasopimusvelkaan liittyvillä korkokuluilla, mistä johtuen IFRS 16 -standardin vaikutus tilikauden tulokseen on vähäinen.

Kemira ottaa käyttöön IFRS 16 -standardin soveltaen mukautettua takautuvaa menetelmää. Siirtymähetkellä 1.1.2019 IFRS 16 -standardin on arvioitu lisäävän taseen käyttöoikeusomaisuuseriä noin 120 miljoonaa euroa, vuokrasopimusvelkoja noin 125-130 miljoonaa euroa ja vähentävän oman pääoman kertyneitä voittovaroja noin 5 miljoonaa euroa mukaan lukien laskennallinen verovaikutus. Aikaisempien kausien vertailutietoja ei oikaista. Kemira julkaisee uuden IFRS 16 -standardin mukaiset luvut osavuositarkastuksessa Q1/2019.

Tällä hetkellä Kemira arvioi, että IFRS 16 -standardin käyttöönoton odotetaan kasvattavan taseen loppusummaa noin 5 %, käyttökateprosenttia noin prosenttiyksiköllä ja velkaantuneisuusastetta noin 10 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2019 IFRS 16 -standardin käyttöönotolla arvioidaan olevan noin 30 miljoonan euron positiivinen vaikutus operatiiviseen käyttökatteeseen. IFRS 16 -standardin käyttöönotto vaikuttaa myös joihinkin tunnuslukuihin sekä rahavirtaan.

IFRIC 23 Tuloverokäsittelyjä koskeva epävarmuus

IFRIC 23 tulkinta käsittelee verotettavan tulon (verotuksellisen tappion), verotuksellisten arvojen, käyttämättömien verotuksellisten tappioiden, käyttämättömien verotukseen liittyvien hyvitysten ja verokantojen määrittelyä silloin, kun IAS 12 mukaisesta tuloverokäsittelystä on epävarmuutta.

Tulkinta edellyttää arvioimaan, onko todennäköistä, että veroviranomainen hyväksyy epävarman veroposition käsittelyn tai ehdotetun käsittelyn yhtiön tuloveroilmoituksessa sekä määrittämään milloin epävarmat veropositiot arvioidaan erikseen ja milloin kokonaisuutena. Mikäli on todennäköistä, että veroviranomainen ei hyväksyisi epävarman veroposition käsittelyä, yhtiön tulee ottaa huomioon epävarmuuden vaikutus määrittäessään kirjanpidollista veropositiota. Veroviranomaisen oletetaan tutkivan kaikki epävarmat verokäsittelyt ja saavan kaikki tarvittavat tiedot. Epävarmuus määritellään joko todennäköisimmän määrän perusteella tai odotusarvomenetelmää käyttäen riippuen siitä, kumpi menetelmä ennustaa epävarmuuteen liittyvän ratkaisun paremmin. Lisäksi tehdyt harkintaan perustuvat ratkaisut ja arviot arvioidaan uudelleen, jos olosuhteet ovat muuttuneet tai on saatu ratkaisuihin vaikuttavaa uutta tietoa.

Konsernilla on käytössä prosessi, jolla se pyrkii tunnistamaan ja arvioimaan mahdollisia tuloverokäsittelyjä koskevia epävarmuuksia. Konserni ottaa tulkinnan käyttöön ensimmäisen kerran 1.1.2019 alkavalla tilikaudella. Tulkinnan käyttöönotolla ei ole arvioitu olevan olennaista vaikutusta konsernitiilinpäätökseen.

KRIITTISET TILINPÄÄTÖSARVIOT JA HARKINNAT

Tilinpäätöstiedotteen laatiminen edellyttää, että yhtiön johto tekee arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa ja raportoitavien varojen, velkojen, tuottojen ja kulujen määrään. Toteutuneet tulokset voivat poiketa näistä arvioista.